

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan svojo, izvzemli nedelje in praznike.
Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin.,
za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—		9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadoščno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Trifkovičeva ministrska lista.

Beograd, 5. oktobra. Dr. Marko Trifkovič je sestavil danes sledeči kabinet:

Dr. Marko Trifkovič, predsedstvo (radikalni disident); dr. Ante Trumbić, zunanje posle (nevtralec); Stojan Protić, notranje zadeve (radikalec); dr. Anton Korošec, promet (Jugoslovanski klub); dr. Fran Janković, verstvo (Jugoslovanski klub); Velizar Janković, finance (radikalec); dr. Mehmed Spaho, socialna politika (demokratski disident, musliman); St. Ribarac, trgovina (srbski liberal); dr. Ivan Krnić, prehrana (Narodni klub); dr. Mate Drinković, pošta in brzojav (Narodni klub); dr. Vlastislav Polić, konstituenta (Narodni klub); dr. Momčilo Ninčić, agrarna reforma (radikalec); Joco Jovanović, zgradbe (radikalec); Velja Vukičević, šumarstvo in rudarstvo (radikalni disident); general Steva Hadžić, vojna (nevtralec); dr. Dušan Peleš, pravosodje (demokratski disident); dr. Slavko Miletić, zdravstvo (radikalec iz Vojvodine).

Beograd, 5. oktobra. Danes popoldne ob 3. uri je predložil g. Trifkovič novo kabinetno listo prestolonasledniku. Kakor se govori v parlamentarnih krogih, prestolonaslednik te liste še ni potrdil. Jutri dopoldne ob 11. uri bo prestolonaslednik sprejel zopet g. Trifkoviča v avdijenci.

Beograd, 6. oktobra. Včeraj ob 16. je predložil Marko Trifkovič prestolonasledniku Aleksandru ministrsko listo. Vsi designirani ministri so bili zbrani in nestrno pričakovali vrnitve svojega predsednika, da nemudoma prevzamejo vladne posle. Prestolonaslednik Aleksander pa je, kakor se zatrijuje v političnih krogih, predvsem pozval Trifkoviča, naj mu pojasni, kakšnega značaja so dogovori, ki jih je sklenil z »Narodnim klubom«. Trifkovič je bil radi tega vprašanja v nemali zadregi in stiski, ker se on v podrobnostih ni bavil s tem vprašanjem ter je kratkotalno prevzel dogovor, ki ga je preje Stojan Protić sklenil z »Narodnim klubom«. Vsled tega tudi ni mogel dati podrobnih pojasnil, zlasti pa ni mogel regentu predložiti zapisnika, ki je bil sestavljen o onih dogovorih. Zato je regent Aleksander naročil Trifkovi-

ču, da danes ob 11. predloži pismeni zapisnik, ki obsega pogodbo, ki je bila sklenjena med radikali in »Narodnim klubom«.

Beograd, 6. oktobra. Že pred avdijenco je Trifkovič dal sporočiti dvoru, da se je njegova misija posrečila. Zatrjeval je v tem sporočilu, da ima v parlamentu zagotovljeno absolutno večino in da so mu socialni demokrati obljubili izvajati napram njegovi vladi takozvano lojalno opozicijo t. j. da se bodo udeleževali glasovanj, vsled česar da je njemu uspelo doseči celo kvorum. O tem Trifkovičevem zatrdilu so izvedeli tudi socialisti, ki so takoj z ogorčenjem objavili izjavo, da so Trifkoviču podali docela enako izjavo, kakor Demokratska zajednica, da so z demokracijo v vsakem slučaju popolnoma solidarni in da se bodo posluževali z njimi skupne taktike, predvsem pa so energično demantirali, da bi Trifkoviču sploh dali kakršnokoli obljubo. Ta demanti je postal znan že v prvih opoldanskih urah, torej še pred avdijenco Marka Trifkoviča pri regentu.

Najvišji princip naše državne politike je državno edinstvo. Vse stranke, ki jim je v resnici pri srcu dobrobit mlade naše države, so se brez vsakih pridržkov izjavile za to načelo. To načelo tvori tudi kardinalno točko v programu Demokratske zajednice.

Od tega svojega načela ne more odnehati zajednica pod nobenim pogojem, pripravljena pa je popustiti v vseh drugih vprašanjih in se sporazumeti za skupno delo z vsako stranko, katere delovanje ni naravnost naperjeno proti ideji državnega edinstva.

Tudi s Starčevićanskim »Narodnim klubom« so bili demokracije, vsikdar pripravljene, da se združijo na skupno delo. Spremni so bili za vse mogoče koncesije v vseh osebnih in drugih vprašanjih, dosledno pa so odklanjali vse takšne koncesije, ki bi se posredno ali neposredno tikale ob proklamaciji državnega edinstva. Vsled tega tudi ni mogel dati podrobnih pojasnil, zlasti pa ni mogel regentu predložiti zapisnika, ki je bil sestavljen o onih dogovorih. Zato je regent Aleksander naročil Trifkovi-

Tudi »Narodni klub« se je prvotno izjavil za idejo državnega edinstva, vendar pa se je v svoji politiki vedno bolj oddaljeval od tega princi-

pa, dokler se ni v zadnjem času postavil naravnost na takšno stališče, ki je docela nezdružljivo s programom vsake državotvorne in državo vzdržujoče stranke.

Kakor Demokratska zajednica, tako je tudi radikalna stranka proglasila državno edinstvo kot »noli me tangere« v državni politiki.

Toda temu najvišjemu načelu so ostali zvesti samo demokracije, dočim so se radikali iz egoističnih motivov, iz neutrne hrepenenja po oblasti in vladi, v zadnjem času izpozabili tako daleč, da so se izneverili celo oni točki, ki so jo preje proglasili kot prvo in najvažnejšo v svojem programu.

Znano je namreč, da je Stojan Protić sklenil z »Narodnim klubom« pakt, ki naravnost ogroža državno edinstvo.

Marko Trifkovič se s Starčevićanci ni posebe pogajal, marveč je enostavno prevzel dogovor, ki ga je zaključil preje z njimi v imenu radikalnega kluba Stojan Protić.

Da se za tak pakt, ki posega globoko v državni ustroj in državni organizem, mora zanimati tudi krona, je samo osebni umljivi, saj je krona najvišji čuvaj in varuh ustave, torej tudi sedaj veljavne ustave, ki določa izrecno, da se v nobenem oziru ne sme prejudicirati končnoveljavnim sklepom ustavotvorne skupščine.

Ako sedaj regent ne pusti, da bi tajne pogodbe, ki so nastale zgolj iz gospodstvaložnosti kake posamezne stranke, prejudicirale pravi narodni volji, ki se ima uveljaviti šele v konstituenti, je to ne samo njegova pravica, marveč naravnost njegova vladarska dolžnost. Zato je tudi regentova odločitev, da se mu mora predložiti zapisnik ominoznega med radikalci in »Narodnim klubom« sklenjenega, federativni državni preustroji baje uveljavljajočega pakta, izraz najgloblje demokratskega naziranja, ki hoče preprečiti, da bi posamezne stranke narodovo voljo in demokracijo izigravale za strankarske koristi in interese.

Ta regentov korak pa pomenja tudi toliko, kakor da krona nima več v osebje g. Marka Trifkoviča fistege zaupanja, ki je neobhodno potrebno, da se mu definitivno poveri sestava nove vlade.

Ta prestolonaslednikov ukrep je — nezaupnica g. Trifkoviču.

Ali se Marko Trifkovič tega ne zaveda? Vsa drugi državnik bi to takoj uvidel in izvajal iz tega tudi nujne konsekvence. g. Trifkovič pa ima očitno tako debelo kožo, da tega ne čuti in se tega tudi ne zaveda.

Zato bo njegov fiasko tem večji in njegova blamaža tem občutnejša, ko se mu bo od kompetentne strani, o tem smo prepričani, naravnost povedalo, da je padla v vodo njegova misija in to zaradi nedostajanja potrebnega zaupanja v njegovo osebo, v njegovo politično taktiko. Že danes lahko rečemo, g. Trifkovič je bil designirani ministrski predsednik!

Protestni shod v Unionu.

V soboto 4. t. m. se je vršil v hotelu Unionu ob pol 20. uri zvečer velik protestni shod proti sedanjim draginjam in proti činiteljem, ki povzročajo draginjo in pomanjkanje živil. Protestni shod je sklical zveza narodnih društev, ki se je pod pritiskom sedanje draginje konstituirala.

Shod je otvoril predsednik ZJZ, gospod Deržić. V svojem pozdravnem govoru je predsednik pozdravil pred vsem župana mesta Ljubljane g. dr. Ivana Tavčarja ter vse zastopnike narodnih stanovskih organizacij za Slovenijo, ki so se v tako obilnem številu odzvali pozivu. Tudi vlada je bila o shodu obveščena, ni pa smatrala za potrebno, da pošlje svojega zastopnika na zborovanje. (Silno ogorčenje.) Predsednik pozivlja na to zborovanje na red in disciplino ter poda besedo predsedniku društva državnih nastavlencev g. Lillegu. Ta je v svojem govoru podal kratko sliko sedanjega obupnega položaja državnega in zasebnega uradništva ter zahteval železno roko, ki bo posegla med producente, veržnike in prekupčevalce, da končno vendar enkrat znižajo cene živilom ter preprečijo pogubno izvažanje iz države, med tem ko uradništvo trpi pomanjkanje. Glavni referat, kateremu je sledilo občinstvo z velikim zanimanjem, je podal predsednik ZJZ, Držić. Iz njegovega temeljitega in veloznamenivega poročila posnemamo tole: Mnogo nas je bilo med vojno navdušenih Jugoslovancev, ki smo z gnevom in srdom prenašali vsa preganjanja pod našim zatiralcem, mnogo nas je bilo, ki smo z zaupanjem in idealizmom v srcu gledali v bodočnost ter pričakovali od uresničenja naših idej, od ustanovitve svobodne Jugoslavije naše odrešenje.

Prišel je čas preobrata, dosegli smo naš ideal Jugoslavijo, a kaj imamo od nje sedaj? Veržništvo, prekupčevalstvo in navijanje cen nas je dovedlo tako daleč, da si ne vemo več izhoda. In kdo je temu kriv? Kriva je temu naša vlada, ki je v marcu tega leta proglasila prosto trgovino. Posledica tega dejstva je bila, da so vojni dobičkarji, ki so se v bivši Avstriji zadovoljili s 25% dobička, sedaj povslej tako daleč, da so se vsled bojazni pred davkom na vojne dobičke ojnali zahtevati nad 100% in so mislili, da morajo kar čez noč obogateti. Ti bivši avstrijski patrijoti, ki so v bivši Avstriji podpisovali milijonska vojna posojila in kričali ob vsaki priliki v svet, da je avstrijska stvar pravična, ti patrijoti hočejo danes igrati isto vlogo tudi v svobodni Jugoslaviji, samo s tem razlokom, da si mislijo, da jim mora ta posel sedaj temveč nesti. Pričele so se ustanovljati razna kapitalistična društva za uvoz in izvoz iz države. Prosta trgovina, ki je bila proglašena, je rodila tudi pri nas svoje izrodke in ustanovila se je centrala za uvoz in izvoz v Ljubljani. Stvar sama na sebi ni bila napačno mišljena. Ker pa je bilo pri tem uradu zaposlenih premalo oseb, ker jim je raslo delo čez glavo, ker so prihajali razni špekulantje, katerim se njihovih spletk ni moglo bratjokratkoma izobraziti, pričelo se je pri tem uradu s protekcijo in končno je nastal pravcati kaos. Prišlo je tako daleč, da danes nihče ne ve več, katere izvoznice so prave. Ali so prave one, ki jih izdaja centrala ali od Boga postavljena vlada (ogorčenje) ali izvoznice, ki jih izdajajo posamezna ministrstva, bodisi ministrstvo za socialno skrb ali katero drugo ministrstvo. Tem žalostnim razmeram so v prvi vrsti krive razmere po železnih, zlasti v Banovini, v drugi vrsti pa neinformiranost in nekompetentnost naše vlade. Kakor se je poročalo v časopisih, posebno v »Slovenskem Narodu« z dne 23. in 24. septembra t. l., bila je izdelana kompenzacijska pogodba z Nemško Avstrijo v Beogradu. Ta pogodba, ki je že stopila v veljavo, ureja uvoz in izvoz iz naše države in proglašja vse izvoznice, izdane od nekompetentnih oblasti po 2. septembru za neveljavne. Pri nas se na te določbe ne ozira. Nebroj vagonov z živili se ne izvažajo samo v Nemško Avstrijo, marveč tudi v Italijo. V zadnjem času se je vnela po časopisju živahna debata o pomanjkanju krompirja, moke jajec itd. Pisalo se je, da bo v kratkem, t. j. tekom letošnje zime poskočila cena krompirja na 2 K za kg, šče. Potem se bo na vseh poljih začela plemenita medsebojna tekma med našimi tehnikami, pravniki, medicini in filozofi. Morebiti še doživimo, da se med tekmovalce pomešajo še bodoči slušatelji teologije...

Po poslednjih besedah se je učitelj Kašman malo zamislil. To je dalo vtipavskemu Curku priliko, da je napravil opazko:

»Ma, tega ne verjamem. Kar ne morem si misliti visoko očiščanih bogoslovcev z vesli v rokah. Sicer bi pa tudi prišla takoj s cesarskega Dunaja prepoved —

»Molči že enkrat, vtipavska suša, o tvojem cesarsk. Dunaju! presteže mu nadaljno besedo židanski Grbec z osornim glasom. »Jugoslovanci, teologi sploh ne bodo nosili več cilindrov, in drugič nam Dunaj nič več ni mar! Danes pija drug veter, tudi med našimi teologi!«

»Bog daj! Bog daj!« je vzdihnil učitelj; Izanec bi se bil rad še prepiral, a vzel je iz žepa pipico in si jo počasi zapaljal

»Lepo bo še v naši Belj Ljubljani! Nov zarod prihaja, preroben, ves nov!« kakor je prorokoval naš Vodnik, »je kimal sprevednik Hude.

»Lepo... lepo... Če bi bil človek še mlad!« je vzdihnil Curk. »A vendar: srečni smo pa le tudi mi starci, da smo vse to doživeli!«

LISTEK.

Dr. Al. K—lj.

Naša akademična mladina.

»Nov zarod prihaja, preroben, ves nov.«

Zopet so bili zbrani naši znanci v »Zvezdi«.

»Našo belo Ljubljano čaka najlepša bodočnost,« je otvoril zasedanje poštini Čok od »saje Adrije.« Tehniko že imamo in skoro dobimo še popolno vseučilišče. To bo potem življenje po Ljubljani! Človeku se srce kar širi vesela, če vse to malo premisli.«

»E, popivalo se bo! Ponočevalo! Pošten ljudje ne bodo mogli niti spati!« je zagodnjel čmerikavi Vtipavec Curk. »Saj poznam te dijake z visokih šol! Spoznal sem jih v Gradcu. Takrat sem romal na božjo pot v Marijino Celje.«

»Ti poznaš le burševske piance in razgrajče, ne pa naših poštenih fantov,« se je obregnil vanj iz starega prijateljstva židanski Grbec.

»Pijanci in razgrajči so bili res svoje dni bolj ali manj vsi tisti golobradci, ki so študirali za doktorje in profesorje,« je pritrdil zamišljeno vpo-kojenj sprevednik Blaž Hude.

»Današnji rod je drugačen!« je ugovarjal Kašman, učitelj v pokofu. »Moj sin Dušan je slušatelj tehniških tečajev.

Prav pridno mi riše od zore do mraka in premlava učno stvarjo. Nič mu ne morem reči. Prav priden je.«

Sivolasemu Kašmanu se je brala z razoranega obraza srčna radost, da ima takega sina.

»Ali mnogo stanejo te študije?« vpraša ga vedno natančni orožnik Podreberšek.

»To pa to,« mu odvrne Kašman. »Risalni papir, tuš in druge potrebščine: vse, vse je silno drago. Če ne bi bila s pokojno Nežo, Bog ji daj večni mir in pokoj, tako štedila, ne vem, kaj bi bilo danes. Prihranki so mi prišli sedaj ravno prav za Dušana.«

»Seveda mu moraš tudi precej priskrbeti za gostilno in kavarno?« pripomni vtipavski Curk.

»Tega pa že ne,« odgovori Kašman. »Se le dvakrat ali trikrat sem mu moral nekaj priskočiti na pomoč, da je mogel v kavarno. Tam so imeli namreč tehniški svoje posvetovanje. Morebiti vas bo zanimalo, o čem se posvetujejo naši mladi tehniki.«

»Le povej!« je zarezal vtipavski Curk. »Saj tako vem, da ne bo nič pri- da. Le predobro čutim, da se od tedaj, kar smo pokopali dobro Avstrijo, še ni nič pametnega reklo ali storilo —

»Molči, vtipavska suša!« zaletj se prijateljsko vanj židanski Grbec. »Iz tvojih ust še ni nikoli prišla kaka pametna.«

»Za božjo voljo vaju prosim,« začne ju pomirjevatj židanski Čok, »nehajta

vendar! Kdo vaju bo poslušal? Kašman naj nam rajši pove o tistih posvetovanjih. Bo gotovo zanimivo.«

»Posvetovanja so se najprej tikala strogo šolskih vprašanj, knjig in predavanj. Na to so na drobno pretresli še druge slične reči,« je pripovedoval Kašman. »Predvsem pa so vzeli v pretres, ali jim je slediti vzgledom nemških buršakov. Soglasno za zavrgli misel, da bi si vzeli nečedne burševske razvade za vzgled in jih posnemali. Od vseh strani se je nasprotno nasvetovalo, da naj bodo našim tehnikom vodilno načelo: Mens sana in corpore sano. Zdrava bo duša le tedaj, če bo zdravo telo, bi rekli po domače. Zato se je v najlepšem soglasju povdarjalo, da se mora vsled tega gojiti vse panoge športa, da se utrdi telo. Za gojitev športa ima ravno naša bela Ljubljana vse predpogoje in naravnost idealno lego.

Predvsem naša, po krivici premalo uvaževana Ljubljana kar kriči, da se posvetimo vodnemu sportu. Najbrž ni v vsej Jugoslaviji reke, ki bi bila po svoji naravi bolj ustvarjena za vodni sport. Zato porabi slovenski tehnik svoj prosti čas za to, da bo ob Ljubljani doma kakor v svojih učnih knjigah. Ustanovi se posebni veslarski in plavalni krožek.

Oba krožka naj delata smotreno in strumno na to, da se bodo v doglednem času vršile na vodi od strani visokošolske mladine take tekme kakor na Angleškem. Ljubljana mora v tem ozi-

ru postati Oksford ali Kembrič. Ravno-tako hvaležno polje naj išče in najde slovenski tehnik v planinstvu Slovenski tehnik mora poznati slovensko gorovje, višje, srednje in nižje, ravno tako, kakor pozna svoje rodno selo. Vsako nedeljo poleti iz Ljubljane, če dalje ne, vsaj na Smarno goro, Katarino, Grmado ali Krim.

Slovenski narod je narod pevcev. Zato pristopi sleherni tehnik, ki ima glas in posluh, k naši »Glasbeni Matici« in pomnoži številu njenega moškega in mešanega zbora.

Namesto da bi zvečer posedal v zadimljenih kavarnah in zatohlih beznicah, hodi slovenski tehnik vsaki večer telovadit v sokolsko telovadnico. Iz vrst tehnikov mora iziti ona vzorna vrsta najboljših sokolskih telovadcev, ki bo nastopala pri mednarodnih tekmah in — zmagovala.

In naše Narodno gledališče, naša drama, naša opera, najde v slovenskih akademskih vroe ljubitelje. Tudi v Pragi, Zagrebu, Beogradu in po vseh visokošolskih mestih je akademski mladina najboljša, najinteligentnejša gledališka publika. Taka bodi tudi v Ljubljani!

Vsi sklepi so bili soglasni in takoj izvoljeni posamezni agitačni odbori, ki naj delujejo za gojitev vodnega športa, planinstva, petja, sokolstva itd.

Po mojem mnenju so naši tehnik na pravem potu. Komaj čakam, da nam letošnje leto prinese še popolno vseučili-

še bo korupcija z izvozniki pa trajala še v enakih izmerih naprej, ne bo minilo 14 dni, ko bo cena kg krompirja narasla na 5 kron. Kako malo se ozira pri nas pri tem za uvoz in izvoz iz naše države na določbe kompenzacijske pogodbe z Nemško Avstrijo, dokazuje tu predloženi 12 izvoznih, izdanih za izvoz krompirja iz Skofje Loke in Kranja po 2. septembra t. l. Na teh izvoznih, izdanih za trdiko »Impex«, je podpisani nekaj g. Težak, izvoznice pa nosijo dvojne štampiljice in sicer: »izven kontingenta št. ... in štampiljico kompenzacijsko blago«. To protislovje si ni možno tolmačiti, če se vzame v poštev tudi brzojavko, ki jo je prejel in objavil »Slovenski Narod« v svoji številki 4. oktobra in v kateri poroča dr. Olip, da so izvoznice, izdane po 2. septembru, neveljavne.

Drugo dejstvo je, da se namerava še vedno kupčevati s krompirjem z Nemško Avstrijo potom izvoznice, da je prejel vodstvo Južne železnice iz Nemške Avstrije poročilo, da je pripravljeno v Leibnizu 30 vagonov, namenjenih v Ljubljano za prevoz krompirja v Nemško Avstrijo. Ta krompir bi izvozila Zadruga zveza. Očitno je, da obstoja med Zadrugo zvezo in »Impexom« zveza. Nebrzojavki se je izvozilo v Nemško Avstrijo, polnih živih in poljskih pridelkov, vlada se je opozorila od vseh strani, da se izvažajo blago na vse moč izvoznice, a ni se ji zdelo potrebno, da bi zaplenila ali ustavila samo en vagon. Ni čuda, da se povsod. Se celo po vseh gostilnah govori, da je ta dan zaslužila Zadruga zveza 10.000 kron, drugi dan zopet še več. Kar se tiče jajec, treba je konstatirati, da se je samo iz Ljubljane izvozilo v času od 25. septembra do 1. oktobra 6 vagonov jajec, 5 vagonov jajec, opremljenih z izvoznimi št. 27.820, 27.821, 27.822, 27.823 in 27.824 odšlo je v Nemško Avstrijo v Bux. En vagon jajec in sicer oddanih dne 25. septembra, odšlo je v Trst, oddala ga je Vojna zveza, namenjen pa je bil na naslov: Fratelli Gionfre. Trst. (Silno ogorčenje.) Ta vagon se je vsled raznih intervencij ustavil v Borovnici, vlada pa je dne 1. septembra ukazala, da se mora ta vagon spustiti naprej. Za ta vagon jajec je interveniral na železnici tudi zastopnik trdke Pollak, ki je izjavil, da so ta jajca kompenzacijsko blago za 60 vagonov cimenta, ki se ga bo poslalo iz Splita. Torej za blago, ki pride iz našega jugoslovanskega Splita, je treba poslati v italijanski Trst cel vagon jajec. Danes se je zahtevalo zopet dva vagona za izvoz jajec in sicer enega za 110, drugega za 104 zabojov jajec pod številko izvoznice 27.659 od 23. septembra t. l. naslovljeno zopet na Fratelli Gionfre. Trst, kot kompenzacijsko blago za obleko, katero smo mi prejeli, ki se pa ni nikjer razdelila. (Silno ogorčenje.) Tako daleč nas je dovedla prosta trgovina, da smo izvozili v teku tedna okrog enega milijona jajec, pri nas jih pa primanjkuje. Krivi so tem razmeram urad za uvoz in izvoz, trdka »Impex«, Zadruga zveza, Vojna zveza, specijalizirana trdka Balkan in slični drugi spekulanti. Prizadeta pa je tudi trdka Pollak, ki poleg tega, da se bavi s tako umazano kupčijo z jajci, še nezahvalno navija cene usnu. Tako kupujejo ti veleusnjari po 28 K komad kože, za ustrojeno kožo pa zahtevajo 100 do 150 kron.

Če se o vseh razmerah, bodisi o navajanju cen, bodisi o nepostavnem izdajanju izvoz povpraša in pritisne pri vladi, ta kratkomočno izjavi, da v vseh teh ozirih ni kompetentna, da o celih zadevih ničesar ne ve in da so krivi drugi. Smešno pa je, da ljubljanska vlada, ki je odvisna od beograjske vlade, ne ve, oziroma ne uveljavlja sklepe beograjske vlade. Istotako je nezmišljeno, da bi se morda sedaj izvažal krompir iz leta 1918, kot blago izven kontingenta, marveč se izvažajo letošnji krompir, ki je stavljen pod zaporo in torej ni kompenzacijsko blago.

Zahtevala se je od predstavnika svobodnega stolnega mesta Ljubljane preiskava v tem oziru (odobravanje), vlada pa, kakor se čuje, od sedaj še ni storila nobenega koraka, da bi izvršila katerikoli korak, da uvede preiskavo. (Silno ogorčenje.) Mi pa zahtevamo, da se izvede takoj kar najstrožja preiskava in naj se krivci postavijo pred sodišče, pa naj pripadajo katerikoli stranki. (Silno odobranje.) Nikakor ne moremo dopustiti, da bi krivosesi in pijavke naredili iz poštenega ljudstva, ki je preneslo ob času prevrata najhujše nadloge, ne da bi pri tem omahovalo, narod gojiuov. Naša naloga je, da ukrenemo vse, kar je potrebno, da preprečimo zle namere naših notranjih sovražnikov. (Odobranje.) Nato je govoril predsednik Zveze poštinskih organizacij g. Urbančič, ki je podal pretresljivo sliko našega bednega uradništva ter izjavil, da uradniški odklanjanje vsako povišanje plač, ker imajo od tega koristi le navijači cen, zahtevajo pa od vlade, da naj zniža cene živih in blaga. Končno izjavila v imenu vseh poštenih in zavednih poštinskih uradnikov in uradnic, da ne bodo dopustili, da bi odšlo v inozemstvo, bodisi v Nemško Avstrijo ali kam drugam niti eno pismo ali ena brzojavka,

ki bi imela s pijavkami in spekulanti le najmanjšo zvezo. (Odobranje.)

Govoril je na to v imenu NSZ. g. Brandtner, katerega govor pa bi bil lahko izostal, ker ni bil ne kvtaren, ne okusen, še manj pa umesten.

Predsednik g. Držić je prečital na to naslednje resolucije:

Na javnem protestnem shodu dne 4. septembra v hotelu Union zbrani zastopniki narodnostanskih organizacij: Zveza jugoslovanskih železničarjev, Zveza poštinskih organizacij, Zveza jugoslovanskega učiteljstva, Društvo državnih nastavlencev, Narodna socijalna zveza, Društvo zasebnih uradnikov in zborovalcev vseh slojev mesta Ljubljane: 1.) protestiramo najodločneje proti nezasišani korupciji in navajanju cen, ki jo hočejo razni vojni dobičkarji in brezvestni prekupčevalci ob popolni pasivnosti in direktni podpori vlade uveljavljati v naši domovini. 2.) Zahtevamo takojšnjo konfiskacijo nakupljenega krompirja in eksperimentalno kazni z zapornim vseh, ki so v samopašne namene nalašč povišali cene, in izgon tujih spekulantov. 3.) Zahtevamo takojšnje preklje vseh, po 2. septembru izdanih življiskih izvoznih iz Slovenije in natančno kontrolo teh, s sodelovanjem akcijskega odbora narodno - stanovskih društev. 4.) Vse izvoz in uvoz naj vzame država v svoje roke s sodelovanjem akcijskega odbora na podlagi nove trgovske pogodbe z Nemško Avstrijo. 5.) Skrite zaloge moke naj se, ako jih razne družbe in veletrgovine tekom treh dni prostovoljno ne naznanijo, enurajo in zaplenijo. 6.) Za živila, ki so v Sloveniji odveč in se bodo izvozila, naj se kot kompenzacija preskrbi obleka in usnje. Službene obleke vseh onih državnih nastavlencev in onih v velikih podjetjih, katerim po zakonu ista pristojna brezplačno, se morajo še pred zimo nabaviti in razdeliti. Mestne aprovizacije in one industrijskih krajev v celi Sloveniji se morajo preskrbeti z najpotrebnejšimi živili za celo zimo in to po cenah, katere bo predlagal akcijski odbor. Vlada mora dati potreben kredit na razpolago in prispevek za prehrano ubožnih slojev. 7.) Cene vseh življenskih potrebščin morajo se takoj znižati s sodelovanjem akcijskega odbora. 8.) Vsa imenovana narodnostanska društva se strnejo v enotno falango v obrambo domovine in naroda pred notranjimi izkoriščevalci in vojnimi dobičkarji in zunanjimi spekulanti in pošljejo po dva člana v skupen akcijski odbor, ki se proglasi do udeležitve vseh zahtev za permanentnega. 9.) Vlada prizna akcijski odbor narodnostanskih društev za neodločno faktor pri vseh izvoznih kupčijah z živili in kurivom. Ako vlada tekom osmih dni na to resolucijo ne da popolnoma pritrilnega odgovora, izjavljajo zastopniki imenovanih koaliranih društev, da bodo z vsemi razpoložljivimi sredstvi delali na to, da se korupciji in navajanju cen naredi konec in tudi preko vlade varujejo koristi in čast naroda. Hočemo biti poštene in delavni stanoviti poštenega, treznega in delavnega naroda in ne naroda golufuov in verižnikov. Ako vlada tega noče podpirati, potem bodo narodno-stanovska društva na lastno pest preprečila vsak izvoz in vsako korespondenco verižnikov, prekupčevalcev in vojnih dobičkarjev. 10.) Zastopniki narodnostanskih društev pozivljajo vse svoje člane in zborovalce k miru in redu. Članstvo združenih organizacij se mora strogo držati navodil in ukrepov akcijskega odbora. — II. Zastopniki koaliranih narodnostanskih društev zahtevajo, da pokrajinska vlada izposluje pri centralni vladi takojšnje izplačanje od posameznih društev zahtevanega enkratnega namenskega prispevka. (Viharno odobranje pri vsaki točki.)

Gospod Deržić je izjavil v imenu Z.J.Z. svojo solidarnost z vsem v resolucijah stavljenim pogodi. Isto so izjavili zastopniki Zveze poštinskih organizacij, zastopniki društva državnih nastavlencev, zastopniki zveze jugoslovanskih učiteljev in zastopniki NSZ. kot delavske organizacije. Govorili so na to še razni govorniki več ali manj posrečeno in vzbujajoč na eni strani zadovoljstvo, na drugi pa smeh.

Pri glasovanju o resoluciji je bila ta sprejeta soglasno brez ugovra. Na to je poročal predsednik o raznih dopisih in pozdravih raznih narodnih društev, ki so se priklonili tej akciji, in o dopisu vlade, da se bo sprejela v nedeljo dopolne ob pol 11. uri pri predsedstvu deželne vlade deputacija te novo ustanovljenje zveze narodnih društev, o katerih uspešnih bomo še poročali. Po zaključnih besedah se je zahvalil predsednik g. Deržić vsem zborovalcem, osobito pa g. županu ter ga prosil še nadalje naklonjenosti in posredovanja v tej zadevi. Na shodu je bilo zbranih nad 3000 oseb in se je shod zvršil v najlepšem redu.

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Kongres Jugoslov. žena.

V ponedeljek se je pričela seja s čitanjem pozdravov došlih društev iz Zagreba, Ljubljane in drugod.

Predlog gđ. Kasnarjeve, profesorice ženske gimnazije, naj se v delujoči kongresni odbor izvolijo kot častne članice ga. baronica Turkovič, ga. Frangeš in gospa dr. Debelakova, bil je od izvršujočega odbora odklonjen.

Ta dan poročalo se je o delovanju raznih srbskih ženskih društev.

1. Savez srpskih žena, kateremu je, kakor smo posneli iz poročila, naloga, skrbeti za osirotelo deco, ustanovilo je več zavetišč in vzgojevališč, pod imenom:

2. Kolo srpskih sestara skrbelo je predvsem času za preganjane srbske brate izven Kraljevine, med vojsko pa se je posvetilo oskrbi bolnih vojakov in njihovih zapuščenih družin, ustanovljalo bolnice in invalidne domove.

3. Žensko društvo (nastareje društvo v Srbiji) ima nalogo osnivanja gospodinskih in obrtnih šol, oziroma pospeševanje poduka v šivanju, pletenju in izdelovanju klobukov.

4. Društvo knjižarje Ljubice ima namen vzdrževati srbske cerkve, posebno v oddaljenih krajih, obenem je podpiralo siromašne Srbe izven Kraljevine.

5. Materinskih združenje ima cilj in namen skrbeti za otroke umrlih in bolnih mater in nezakonske dece. Društvo vzdržuje država in občina.

6. Gevrejsko žensko društvo in 7. Gevrejsko žensko društvo »Dobrobit« — skrbje za siromašno deco in onemogle in bolne stare ljudi.

8. Dom učenja srpskih škola je internat za učenje srednjih šol. V internatu je vsako deseto mesto brezplačno.

9. Društvo Srpske matke skrbj za poduk mater za časa nosečnosti, poroda in prve dečje nege.

10. Društvo za prosveto žene in zaščito njenih prava. To društvo je najmlajše in največjega zanimanja vredno. Ono dela v vseh smereh na izenačenju ženskih pravic z moškimi. Njegov namen je tudi širiti prosveto med preprosto ženo.

Ta dan posetil je kongres minister prosvete g. dr. Pavle Marinković in general Rašić, kateri se je v imenu naše vojske zahvalil jugoslovanskim ženam.

Gospod dr. Popović, vstrajni gost kongresa, je naglašal, da bo mogla država, koje dolžnost je skrbeti za svoje državljanke, to svojo nalogo izvršiti s pomočjo žene.

Klub zagrebških učiteljev opisal je svoje delovanje proti raznarodovanju hrvatske dece po Madjarjih, Nemcih in Italijanih.

Gospa Zlata Kovačević — Lopašić opisala je delo odbora SHS žena za siročad na Hrvatskem. Opisala je, kako je ta odbor skrbel za gladno deco iz Istre, Dalmacije in Bosne — brez razlike veroizpovedanja. — Odbor je deloval pod geslom:

Hraniti ćemo tiče ždralovijce
Naše plemje izgniti neće.

V ponedeljek popoldne izvolila se je enketa, ki je v posebnj sobi pregledala in predelala »projekt pravil«. Savez je tu vsled popustljivosti Hrvatice in Slovencev dobil naziv: »Narodni ženski savez kraljevstva Srbob, Hrvatob in Slovencev«.

Istoačasno je v dvorani, kjer se je vršil kongres, poročala gđ. Marija Bajtova iz Ljubljane o delovanju slovenske žene na polju dobrotelosti, posebno o delovanju za jugoslovansko siročad ter vojne invalide. Slovence niso pozabile srbskih sirot. Poslale so v Beograd, Sabac in Kragujevac mnogo obleke, perila in obuvale. Navedla je količino darov, ki so se poslala na razne kraje, osobito v Srbijo. Isto popoldne obravnavalo se je tudi invalidsko vprašanje, pri katerem se je naglašalo, da je poleg siročadi prvi, ki zasluži našo največjo pomoč — invalid. Razpravljalo se je o prostituciji, pozivljalo se je v resolucijah javne in zakonodane oblasti, da naj se njihove odredbe obračajo tudi proti moškemu, a ne samo proti ženskemu svetu. V zvezi s tem vprašanjem stalo je vprašanje alkohola in njegovih posledic, dalje tuberkuloze in ženske higijene. Tu so se razkrile posebno žalostne slike iz Dalmacije, Bosne in stare Srbije.

Pri razpravi o analfabetih bila so zanimiva predavanja o različnih načinih, ki se v uporablajo po Srbiji in na Hrvatskem za pouk prostega naroda. Veliko in mnogo se je razpravljalo o gospodinskih šolah.

Torek, 23. zjutraj, prišla so na dnevni red naizanimnejša ženska vprašanja in sicer o ženki kot javni delavki, njene državljanske pravice, nasledstveno pravo, katero je v Srbiji jako pomankljivo, skoro bolje rečeno, da ga ni. Razprave o teh točkah bodo tvorile zelo uporabno podlago pri stvarjanju novih zakonov. Za te točke so se najbolj zanimale mlajše moči.

O vseh zadevah, o katerih se je razpravljalo, vložile so se potom kongresa na merodajna mesta po različnih deputacijah tozadevne resolucije. Končno je kongres odobril popravljena

pravila in sklenilo se je, da ostane odbor, ki je načeloval kongresu, še nadalje kot upravni odbor do spomladi leta 1920., ko se bo na prvi glavni skupščini v Zagrebu izvolil pravi upravni odbor, v katerega pridejo tudi Hrvatice in Slovence.

S tem se je zaključil stvarni del kongresa dne 23. septembra ob 7. uri zvečer.

Ob 8. uri zbrale so se vse delegatke na banket v Grand hotelu, katerega so se udeležili razni ministri s soprogami, vojaški dostojanstveniki, velika dobitnica Srbob in prijateljica Jugoslovancob, Amerikanka dr. Miss Morton in ruska amazonka dr. Marija Siebold. Udeležencev je bilo okoli tristo.

Predsednica kongresa je tu napila Nj. Vel. kralju in prestolonasledniku, na kar so peli vsi navzoči. Vrstili so se mnogostevilni govori in zdravljice tudi od strani Hrvatice in Slovence, ki smo se zahvalile za lepe dneve, ki so nam jih priredile sestre Srbkinie in ki smo jih preživeli v naši gostoljubni prestolici.

Amerikanska pomožna akcija.

Jugoslav relief v Chicagu.

Osvobodjenje Jugoslovancob in združenje v kraljevstvo Srbob, Hrvatob in Slovencev je našlo tudi med Jugoslovani v Zedinjenih državah globok odmev. Z velikim navdušenjem so se snovali pomožni odbori; tako se je osnoval tudi pomožni odbor Jugoslav relief v Chicagu, ki je imel namen, zbirati v Zedinjenih državah Severne Amerike pri ondntnih Jugoslovanih darila za njihove sorodnike in sivoce v kraljevini Srbob, Hrvatob in Slovencev.

Pokroviteljstvo Jugoslav reliefa v Chicagu je prevzel poslanik v Washingtonu, gospod minister Slavko Gručić. Osrednji odbor je sestavljen iz gg. major Franc Jager, predsednik; Vladimir Predović, tajnik; Harry Merrick, blagajnik; dr. Anton Biankini, predsednik finančnega odbora; Jovan Palandić, predsednik novinarskega odbora; Ivan Mladinec, vodja pisarne.

Eksekutivni odbor je bil izbran od 17 jugoslovanskih narodnih jednot, in sicer iz 3 Srbob, 3 Hrvatob in 3 Slovencev: dr. Anton Biankini, Luka Grković, major Franc Jager, Peter Mladinec, Jovan R. Palandić, Vladimir Predović, Eliza Rapaić, Josip Sitar, Ivan Zagar. Ta eksekutivni odbor je imel celo akcijo v rokah, on je tudi izbral 22 zastopnikov v posameznih državah. Vsi zastopniki, člani odborob, kakor tudi njih pomočniki so delali popolnoma brezplačno. Zastopniki v posameznih državah so bili: Jurij S. Brozić, Ely, Minn.; Vincenc Budrović, St. Louis, Mo.; Stojan Galić, Gary, Ind.; Nicola Macela, Galveston, Tex.; M. J. Marković, Duluth, Minn.; Matej Ozanić, Calumet, Mich.; Rev. Ivan Perše, Kansas City, Kan.; Franc Planel, Rock Springs, Wyo.; Daniel Predović, Pueblo, Colo.; Franc Sakser, New York; Pavel Schneller, Cleveland, O.; Josip Sitar, Joliet, Ill.; S. P. Stambuk, Tacoma, Wash.; Tomo Tončić, Butte, Mont.; Peter Tornić, San Francisco, Calif.; Gjorgije Trazivuk, New Orleans, La.; Kosto Unković, Pittsburgh, Pa.; Peter Vlasić, Detroit, Mich.; Leo Zakrajšek, Milwaukee, Wis.; Ivan Zalar, Waukegan, Ill.; Rev. Ciril Zupan, Pueblo, Colo.; Ivan Zvetina, Chicago, Ill.

Pri tej priliki pa ne smemo pozabiti dveh Amerikancev, ki nista bila sicer Jugoslovana, sta pa kljub temu s svojim osebnim vplivom podpirala vsestransko celotno akcijo in to sta Hon. Edward Keating iz Colorado in Harry H. Merrick iz Chicaga.

Jugoslav relief je za kritje stroškov prevoza, zavarovanja in uprave zahteval od pošiljateljev 15 centov za vsak funt teže. Na ta način se je nabralo 42.000 dolarjev, od katerih se je porabilo 20.000 dolarjev za nabavo blaga za siromašne sloje. Ostali znesek je še sedaj naložen v blagajni Central Trust Company of Illinois. Po odbitku stroškov, ki pa sedaj niso še končno določeni, se bo dele tudi preostanek porabil v dobrodelne namene.

Pomožni odbor je podpiralo jugoslovansko časnikarstvo v Zedinjenih državah, med temi je treba posebno omeniti: »Glasilo Jednote«, »Amerikanska domovina«, »Jugoslovanska zastava« itd.

Zbralo se je 1774 zabojev v skupni teži 340 ton in vrednosti 350.000 dolarjev. Zaboji so bili naloženi na parnik »Argentina«, ki je odplul iz New Yorka dne 11. junija 1919. Takoj prvo noč po odplovitvi iz New Yorka je »Argentina« zaradi goste megle trčila s premogovnim parnikom »Yankee«, ki se je takoj potopil. »Argentina« je bila le malo poškodovana, da je lahko nadaljevala pot v Trst, kamor je dospela dne 3. julija. Pošiljatev je spremljal gosp. Vladimir Predović. Gosp. Josip Sitar in Peter mladinec sta pa došla na drugem parniku čez Francosko v Jugoslavijo, ker jima italijanski poslanik v Washingtonu ni hotel potrditi potnih listov za italijansko ozemlje. Gosp. Vladimir Predović je naprosil dva ameriška častnika, ki sta imela namen, spremljati ameriško posadko iz zasadenega ozemlja v Zedinjene države, naj bi ona kakor zastopnika Zedinjenih držav mu olajšala prevoz čez zaseden ozemlje. Gg. poročnika Edward Murphy in E. S. Puff sta bila takoj pripravljena ter sta res poštvalno posredovala pri zastopniku ameriške misije v Trstu, majorju Mc. Nichols, ki je tudi pri italijanskih oblastih ukrenil vse potrebno, da so ista dovolila prevoz pošiljatev do Logatec. Italijanske oblasti so delale namreč gosp. Predoviću skozi 9 dni izvanredne sitnosti in, ako ne bi imel pomoči od omenjenih dveh častnikov ter od predsednika ameriške misije v Trstu, bi bil prevoz pošiljatev resno ogrožen. Le požrtvovalnosti in neprestani pazljivosti teh treh gospodov se je zahvaliti, da je prišla ta pošiljatev tako malo okra-

dena v Ljubljano; pa kljub vsej pazljivosti ni bilo mogoče zabraniti, da ni bilo okradenih 8 zabojev, tatovi so bili nam italijanski vojaški stražniki. Škoda ni bila velika, ker je zmanjkalo samo nekaj čevljev in drugih stvari. Stroške prevoza od New Yorka od Trsta je plačala naša država; znašali so po poročilu gosp. Predovića 15.238 dolarjev.

Pošiljatev je ospela dne 13. julija v Ljubljano v 14 tovornih vozovih ki so bili razloženi v skladišču »Balkan«. V tem skladišču so bili zaboji sortirani in oni, ki so bili namenjeni izven Slovenije v ostalo kraljevstvo SHS, so se odposlali takoj naprej. Za Slovenijo je ostalo 1013 naslovljenih in 38 nenaslovljenih zabojev. Naslovljeni zaboji so se pod nadzorstvom gosp. Predovića in Sitarja oddajali naslovljencem iz Ljubljane in ljubljanske okolice v skladišču »Balkan«, naslovljencem ostale Slovenije so se pa poslali na odnosna glavarstva, v katerih stanujejo.

Omeniti je treba, da so bili naslovljeni zaboji namenjeni v prvi vrsti sorodnikom odposiljatev. Razven tega pa je bilo 63 naslovljenih na druge korporacije, in sicer: magistrat Ljubljana 5, župni uradi 25, županstva 14, šolske sestre v Mariboru 1, Marijanišče v Ljubljani 1, siromaki v Ljubljani 1 in Narodna vlada 16. Večino teh 63 zabojev so darovale jugoslovanske žene in dekleta v Zedinjenih državah, ki so najbolj delovale za omožno akcijo; noč in dan so zbirale darove, šivale obleke, sestavljale imenike itd.

Nenaslovljenih zabojev je bilo 158. Od teh je ostala ¼ v Ljubljani za Slovenio, drugi zaboji so se odposlali naprej in sicer ¼ v Zagreb za Hrvatsko, Slavonijo in Vojvodino, tretja ¼ v Sarajevo za Bosno, Hercegovino in Dalmacijo in četrt ¼ v Beograd za Srbijo, Makedonijo in Crno goro. Eden nenaslovljen zaboje je bil v skladišču »Balkan« ukraden in pomotoma odposlan iz Ljubljane naprej, kar pa se do danes ni ugotovljeno tako da je ostalo za splošno razdelitev poverjenstvu za socialno skrbstvo 37 nenaslovljenih zabojev in 15 zabojev Narodne vlade. (Eden zaboje za Narodno vlado je bil po gosp. Predoviću oddan mestnemu magistratu.)

V 37 nenaslovljenih zabojih so bile sledeče stvari: 248 parov moških čevljev, 280 parov ženskih čevljev, 17.000 yard kambrika, 9000 yark kotenile 288 ducatov sukanca, 400 škatej masti, 2225 kvadratnih čevljev usnja, 2 zaboja gumbov, 5 zabojev stare obleke, 22 paketov šivank.

V 15 zabojih Narodne vlade je bilo: 102 funta Cat meal, 25 funtov ameriških lešnikov, 41 škatej čaja, 25 škatej sladkorja, 194 parov različnih otroških čevljev, 6 škatej različnih gumbov, 16 škatej kondenziranega mleka, 62 ducatov različnega sukanca, 4 škatej elastike a 12 y, 1254 parov različnih nogavic, 1175 kosov mila, 3 odeje, 7 kg riža (brutto), 233 kg kave (brutto), 50 funtov kave, 660 hlače za dečke, 805 otroških oblek, 633 otroških srajc, 424 otroških moderkov, 250 yrdov rjave kotenine, 70 yrdov flaneleta, 770 yrdov kretona, 144 ducatov različnih stiskalcev, 78 parov trakov za čevlje, 40 pušic šivank za stroje, 64 pisem navadnih šivank, 12 kosov vezene, 6 kosov čokolade, 4 kartone pisemskega papirja, 25 klobukov in 28 čepic za dečke, 13 zimskih jopic, 1 zaboje stare obleke.

Za podelitev tega blaga je došlo na poverjenstvo za socialno skrbstvo do 26. avgusta t. l. 1260 prošenj, pozneje je prišlo še 50 prošenj, torej skupno 1310, med temi je bilo prošenj sirot 28 in vdov z otroci 217. Ugodno rešenih je bilo 896, to je 68 odstotkov, druge so bile zavrnjene.

Razen tega se je nakazalo 18 dobrodelnim zavodom sirotilščem, zavetiščem itd.) v prvi vrsti vsa živila in druge stvari, ki so bile v tako malih množinah, da niso prišle za splošno razdelitev v poštev, potem tudi približno polovico manufakturnega blaga. Za oropane kraje na Koroskem je namenjeno 6 zabojev stare obleke in del manufakturnega blaga. Industrijski kraji so se mogli le v mali meri upoštevati.

Razdelitev. Komur je bila prošnja ugodno rešena, ta bo obveščen s posebno dopisnico, ki velja za legitimacijo. Kdor se s to dopisnico ne izkaže, ne dobi blaga.

Razdeljevalo se bo v Občinski poslovalnici, Šolski dvorec št. 2 od 8. do 12. in od 14. do 16. ure, in sicer od 6. do 11. oktobra za mesto Ljubljano, od 13. do 18. oktobra za ljubljansko okolico.

Prosilcem ostale Slovenije se bo poslalo blago po pošti.

Ljubljana, dne 4. oktobra 1919.

Politične vesti.

— Prvi naš uspehi pri Vatikanu. Pod gorenjim naslovom poroča »Riječ SHS«, da je glasom zaupnih vesti napreč sistril bilo za imenovanje Akšamovića diakovskim in Nyaradija križevskim škofom. To vprašanje se reši po končno sklenjenem miru. »Riječ« poudarja v svojih izjavah, da je to precejšen uspeh naše politike pri Vatikanu, dasi država z njim še nima urejenih razmer, kajti prislovica veli: Roma locuta causa finita est — če je Rim odločil, je zadeva končana.

— Bolgarska in Jugoslavija. Berlin, 1. oktobra. Rimski izveštitelj lista »Vossische Zeitung« poroča iz dobrega vira, da je Bolgarska uvidela, da mora iskati spas samo v prirodnih zvezah, t. j. da mora na vsak način ponuditi roko Rusiji in Jugoslaviji. Ona bi bila pripravljena zmanjšati svoje nacionalne zahteve in bi se zadovoljila z avtonomijo Makedonije pod srbskim gospodstvom, ako bi mogla brez škode za svojo narodnost sodelovati pri jugoslovanski zvezi držav. To stališče odgovarja razumevanju bolgarskih socialstov, ki naravno da hočejo pritegniti v to zvezo še druge balkanske države, ki bi potem tvorile balkanski blok, ki bi bil popolnoma neodvisen.

== Italijanski socialisti za sporazum z Jugoslavijo. Split, 3. oktobra. Socialistični poslanec Turati je izjavil novinarjem, da bi se po njegovem mišljenju mogel iskati izhod iz današnje italijanske krize v direktnem sporazumu z Jugoslavijo. Ta sporazum bi odločil Wilsonovo pozicijo.

== Konec slave. Bivši avstrijski ministrski predsednik dr. Seidler in njegova ministrska tovariša dr. Matjaž in dr. Redlich so se vrnili k šolskim klopem in predavajo od 1. t. m. kakor skromni vseučiliški profesorji na dunajski univerzi. Pred dobrim letom pa so ti možje še strahovali vse avstrijske narode. Sic transit gloria mundi!

== Iz Avstrije beže. Dne 2. oktobra, so odšli prvi izseljenci z Dunaja v Ameriko. Izšli so iz Avstrije, ker ne morejo živeti, saj ne dobe niti hrane niti stanovanja. So to večinoma bivši častniki, vojaški in civilni uradniki. Potujejo v Genovo, kjer se dne 8. oktobra na parniku »Indiana« vkrcajo v Santos v Brazilijo. Drugi tedne odide nov izseljeniški transport iz Avstrije v Brazilijo. Zdi se nam, da bodo tudi pri nas v doglednem času gotovi ljudje prenehali hrepeneti po sosedni avstrijski republiki, ker bodo le uvideli, da tam ni polnih loncev.

== Državni bankrot ali oddaja premoženja. To je sedaj geslo, ki razburja duhove v sosedni Avstriji. O teh vprašanjih se bavi tudi avstrijski ministrski svet, v katerem zastopa dr. Bauer radikalno stališče t. j. napoved državnega bankrota, finančni minister Schumpeter pa zmernejše stališče t. j. oddaja premoženja. Katero stališče bo zmigalo, pokaže že najbližja bodočnost. Zdi se, da bo večina nastopila proti radikalnemu sredstvu državnega bankrota ter se odločila za oddajo premoženja.

== Značilen govor socialističnega ministra. Na izredni konferenci socialno demokratskih zaupnikov v Berlinu je imel minister za državno obrambo Noske velik govor, v katerem je izjavil med drugim: »Ne-pojmljivo lepa in veličastna bi bila nemška revolucija, ako bi bile široke mase imele v resnici socialno in socialistično čustvo, mesto, da so samo gledale na to, da si čim največ nagrabijo. Za tisoče in tisoče je bil državni prevrat samo priložnost za krajo. To je povzročilo, da se pošteni ljudje od nas odvrčajo in se zopet bližajo staremu režimu. Ako pustimo, da razmere združ navzdol, bomo skoraj imeli ruske in madžarske odnose. Ako se hočemo rešiti, moramo imeti pogum za neizprosno in mora nam biti ljubše, da žrtvujemo par tisoč vročerkvnežev, kakor 60 milijonski narod. Bil je to nosilec enega iz najbolj znanih nemških imen, ki mi je v tisočkratni smrtni nevarnosti kradel in nosil puške in strelivo iz vojašnic za moje prve dobrovoljce. (klic: kdo je bil to?) Ako hočete vedeti, vam to tudi povem. To je eden izmed grofov Bismarckov. Ako bi ga bili zalotili, bi ga bili ubili, in sedaj nam pozabim, kar so mi ti častniki storili za rešitev naše zemlje? Stranka mi ne sme teh ljudi odvrniti, ljudi, katerim se nisem mogel odpovedati v Kieľu in Berlinu in katerih se tudi danes ne morem odpovedati. Državna bramba (Volkswehr) je trajna nevarnost, kakor vsaka najeta armada, ako ni do najskrajnejše mere dobro disciplinirana. Zato se mora stranka odvaditi večnega zabavljanja in kritiziranja. Ako bi ne bil tako nepoboljšljiv optimist, bi moral po skušnjah, ki sem jih doživel, pljuniti na vse človeštvo. Skrbite za to, da se poštenim ljudem ne bo gabilo pred prevratom in da ne poreko: »Ako je to socializem, je nam vsaka poštna meščanska vlada mnogo ljubša. Strnite svoje vrste in sam vrag ne bo mogel prepričati, da bi nam ne pripadala bodočnost.«

== Seja češke narodne skupščine. Praga, 3. oktobra. Predsednik Tomašič je otvoril ob 11. uri 35 minut dopolne sejo, na kateri se je razvila daljša debata o ekspozeju zunanega ministra Beneša. Poslanec Laube se je v prvi vrsti spominjal znane proklamacije čeških socialstov z dne 14. oktobra 1918, v katerem so se češki socialisti ostro obračali proti takrat še veljavnemu avstrijskemu režimu in zahtevali svojo neodvisno državo. Prehajajoč k ekspozeju je poudarjal, da se iz ekspozeja zunanega ministra jasno vidi, kako se je zavzemal v Parizu za interese češkega delavstva ter skrbel, da se je tudi češkemu delavstvu zagotovilo dostojno mesto v družbi drugih mednarodnih proletarcev. Za češke socialiste ne more biti ničesar večjega pomena, kot poglavitven zvez med češkim ljudstvom in ostalimi narodi. Mirovna konferenca je priznala češkemu narodu precej pravic, a glavno, to je koridor, je padlo v vo-do. Istotako se je v popolnoma neoporečno čeških pokrajinah predla-

gal plebiscit. Nikdar ne smemo pri-pustiti, da bi nam vzeli te pokrajine, kakor mora tudi Tešm postati naš. Z vso odločnostjo odklanjamo tudi razredno diktaturo desnice ali lev-ice, ki hočeta obe spraviti naš gospo-darski položaj v odvisnost svojih političnih strank. — Za njim je govo-ril poslanec Maksa, ki je poudarjal, da se iz ekspozeja vidi, da naša de-legacija v Parizu ni držala križem rok in da pomenijo njene pridobitve, ki so združile skoro vse člane naše narodnosti pod eno streho, velik uspeh. Da je bilo to delo težavno in trudapolno, je razumljivo. Če pogle-damo naše sosedne, vidimo, da ti še dolgo niso in ne bodo dosegli take konsolidacije, kakor smo jo dosegli ml. Pred očmi si moramo imeti, da stanuje par sto kilometrov od tu na-rod, ki nas mrzi in ki gleda s sočut-jem na svoje »neodrešene« brate, ki stanujejo v naši republiki. Tem mo-ramo dokazati in jih prepričati, da s temi našimi soživaljani nečemo ži-veti v prepiru in jih tlačiti, ampak, da hočemo skupno uživati sadove miru in smotnega dela. — Posla-nec dr. Viškovsky je v svojem govo-ru poudarjal, da bo češka republika ostala sicer svojim zaveznikom zve-sta, da pa ne more biti govora o sprejemanju milodarov in milostnih dobrot. Tudi zavezniki bi ne smeli pozabiti, da še živi Rusija, s katero se mora računati v bodočnosti. Brez Rusije se ne bodo dale rošiti daleko-sežne važne reforme. Nas pa čakajo v bodočnosti v sosednih državah in doma še velike kulturne in politične mislje. Kar se tiče gospodarske situ-acije čakamo vsi z veliko nestrpnost-jo proste konkurence, ki bo napravi-la konec nejasnemu našemu gospo-darskemu položaju. — Za tem go-vornikom so posegli v debato še razni drugi govorniki, nakar se je debata prekinila in seja ob 3. uri po-poldne zaključila. Prihodnja seja se vrši v torek, 7. t. m. ob 2. uri po-poldne.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

— Izložba za pobijanje tuberkulo-ze. V četrtek je bila otvorjena v vse-učiliškem poslopju v Zagrebu ob pri-stojnosti bana, ministrskega delegata za zdravstvo v Beogradu in drugih odlič-nih propagandistov izložba za pobija-nje tuberkuloze, ki je vrlo dobro uspela.

— Razstava hrvatskega planinske-ga društva v Zagrebu. Hrvatsko pla-ninsko društvo je priredilo v Uricho-vev salonu razstavo fotografij dru-štvenih članov z njihovih izletov. Zlasti mnogo slik je z Dalmatinskega Primor-ja, Velebita in Koroske. Najlepe slike se nagradijo. Razstava bo otvorjena samo še kratek čas.

— Stanovanjski urad v Zagrebu je baje preskrbel gosp. Rijavcu in drugim članom opere stanovanja, vsled česar je bila mogoča uprizaritev Borisa Go-dunova v soboto.

— Stara mati ruske revolucije. LDU Beograd, 3. oktobra. V Beograd je dospela takomenovana stara mati ru-ske revolucije ga. Katarina Konstanti-novna Brežkovskaja.

Neodrešena domovina.

— Italijani zapustili Kotor. LDU, Split, 5. oktobra. (DDU.) Danes so zapustile Belo Kotsko vse italijan-ske čete in odšle po morju v Drač, kjer bodo pričakovale brzojavnih na-vodil iz Taranta.

— Jugoslovanska potrebljivost. LDU Lyon, 4. oktobra. (DKU Brežični.) Ameriška mirovna delegacija je pre-šla včeraj poročilo generala Andrews, poveljujočega ameriškega generala v Adriji, da Jugoslavlani vse poskušajo, da bi se izognili spopadu z Italijani. Ju-goslovansko poslanstvo v Parizu je uradno izjavilo, da so vse vesti o mo-bilizaciji v Jugoslaviji popolnoma ne-resnične.

— Wilson in Reka. LDU Pariz, 4. oktobra. (DKU) »Chicago Tribune« po-roča iz New Yorka, da Wilson ni od-govoril Tiltonu z noto, temveč privat-nim pismom, da je v reškem vpraša-nju samo v toliko popustil, da se od-reka ljudskemu glasovanju.

— D'Annunzio in italijanska vojska. LDU Haag, 4. oktobra. Holandski Nieuw Bureau javlja iz Pariza: Na se-stanku poveljnika 26. armadnega zbor-a generala Gandolfa z načelnikom štaba D'Annunzija je bilo dogovorje-no, da bodo italijanski vojskovodje v slučaju jugoslovanskega napada na Reko podpirali D'Annunzija. Ta sklep, ki je bil objavljen, ne dopušča nobene-ga dvoma, da stoji italijanska armada dejansko za D'Annunzija. Tudi gla-sovanje mornarjev vojne mornarice v Benetkah, kjer je zasidran glavni del italijanske mornarice, je dalo ogromno večino za D'Annunzija. Postopanje D'Annunzija se opazuje z veliko nape-tostjo, ker lahko povzroči vsak hip voj-no. Brezdvomno je, da so mnogi pri-staši D'Annunzijevo nasprotniki mo-narhističnega sistema, tako da lahko zadobi položaj revolucionarni značaj. — Vest iz Reke. LDU Bakar, 4. ok-tobra. Danes opoldne je zapustila Re-ško luko francoska vojna ladja »Con-donet«. Istotako so zapustile reško

ozemlje tudi vse francoske čete in nekaj srbske vojske, ki je bila še na Reki in Sušaku, tako da so na Reki ostali samo italijanski vojaši. Skladi-šča, ki jih niso mogli prepeljati na fran-coske vojne ladje, so bila prodana ita-lijanski vojni upravi 26. vojnege zbor-a v Opatiji za 40 milijonov frankov. — »Popolo d'Italia« poroča, da je pri-ne-sla denarna zbirka, ki jo je samo ta list priredil za italijansko Reko, okoli 800.000 lir, v naši valuti torej 50 mil-jonov kron. S tem denarjem bo D'An-nunzio, kakor je sam izjavil, pokr-il vse aprovizacijske potrebe reškega mesta.

— D'Annunziovi načrti. LDU Ba-kar, 4. oktobra. D'Annunzio je izjavil, da dela priprave, da zasede s svojimi pristojalnimi četami vse ozemlje, ki naj bi pripadlo svobodni državi Reki po odredbi mirovne konference. D' Annunzio hoče anektirati to ozemlje za Italijo.

— Lahom se že hlače tresejo. LDU Bakar, 4. oktobra. Včeraj na večer se je razširil glas, da so prišle jugoslo-vanske čete na demarkacijsko črto in da hočejo preiti demarkacijsko črto. D' Annunzio je alarmiral vso vojsko in poslal močne čete na Sv. Kuzmo, Škr-ljevo in Grobnik. Italijanske čete so v strahu, da ne bi Jugoslavlani prišli po železnici, pretrgale pri Dragi železniško črto.

— Jadransko vprašanje. LDU Ber-lin, 4. oktobra. (DKU) »Berliner Ta-geblatt« poroča iz Basla: Tiltoni bo šel te dni v Pariz, da doseže končno-veljavno ureditev jadranskega vpra-šanja potom poravnave in da, ako mo-goče še pred volitvami poravna reški spor na mirovni način.

Slovanski svet.

— Češkoslovaška pogodba z za-vezniki. LDU, Praga, 1. oktobra. ČTU objavlja besedilo pogodbe med Češkoslovaško republiko na eni ter Zedinjenimi državami ameriškimi, Veliko Britanijo, Francijo, Italijo in Japonsko na drugi strani. Pogodba obstaja iz dveh delov, od katerih ima vsak po več členov. Člen prvega dela določa, da se določbe pogodbe priznavajo kot temeljni zakon. Člen 2.: Češkoslovaška republika se obve-zuje, da svojim prebivalcem nudi po-polno in absolutno zaščito življenja in svobode, brez razlike pokolenja, državne pripadnosti, jezika, plemena ali vere. Čl. 3.: Češkoslovaška republika priznava kot češkoslovaške po-danike ipso facto in brez posebnih formalnosti nemške, avstrijske in ogrske državljane, ki so na dan, ko ta pogodba stopi v veljavo, stanova-li ali bili pristojni na ozemlju, ki tvori del češkoslovaške republike ali se priznava kot tak. Čl. 4. priznava češkoslovaško državljanstvo tudi onim osebam, ki so na goriomenjenem ozemlju bili rojeni od starišev, ki imajo tam svoje bivališče ali domo-vinsko pravico, tudi ako te osebe na dan, ko ta pogodba stopi v veljavo, niso stanovale na tem ozemlju ali imele tam domovinske pravice. Čl. 7. določa, da so vsi češkoslovaški državljani enaki pred zakoni in da imajo enake državljanske in politič-ne pravice brez razlike osebe, ple-mena, jezika ali vere. Češkoslovaški državljani niso podvrženi nikakim omejitvam glede rabe jezika v za-sebnem ali trgovskem prometu, ali pa v zadevah vere, tiska, katerikoli javnih nastopov ali javnih zborovanj. Čl. 8.: Češkoslovaški državljani, ki pripadajo narodnim, verskim ali je-zikovnim manjšinam, se bodo pravo-no in dejanski smatrali za popolnoma enake ostalim državljanom. Čl. 9.: Kar se tiče javn. pouka, bo češlov. vlada mestom ali okrajem, kjer pre-biva precejšnji odstotek češloslova-ških državljanov, ki ne govorijo če-škega jezika, nudila odgovarjajočo enakost v pouku materinega jezika. — Drugi del se nanaša na ozemlje južnokarpatskih Rusinov, ki tvori v okviru češloslovaške države samo-upravno enoto. Ta samoupravna enota bo imela obširno avtonomijo, ki bo v skladu z enotnostjo češloslovaške republike. Ozemlje južno-karpatskih Rusinov bo imelo lasten deželni zbor, ki bo urejeval jezikov-ne, šolske in verske zadeve ter vprašanja pokrajinske uprave. Sklepni člen določa: Češloslovaška republi-ka se strinja s tem, da določbe pre-dstoječe pogodbe, v kolikor se tičejo manjšin, ustvarjajo obveznosti med-narodnega značaja in uživajo jam-stva zveze narodov. Brez privolenja večine sveta zveze narodov se te do-ločbe ne smejo izpremeniti. Češloslovaška republika nadalje soglaš-a s tem, da bo v svetu zveze narodov vsak član imel pravico, obrniti po-zornost sveta na pretečo ali že izvršeno kršitev katerikoli teh obvez-nosti.

Zavezniki.

— Wilson na smrt bolan. LDU Curf, 4. oktobra. (ČTU) Ka-kor je razvidno iz poročil iz Washing-tona, je Wilsonova bolezen smrtno ne-varna. — Glasom zadnjih vesti, Wilson vedno bljiva, vsled česar ne more za-živeti hrane.

Italija.

— Italija v krizi. LDU. Haag, 5. oktobra. Kakor poročajo iz Zene-ve, stoji Italija pred najtežjo krizo, ki jo je kdaj imela prestat. Delova-nje socialistov postaja čimdalje opas-nejše. Tudi razmere v armadi se slabšajo od dne do dne, ker postaja kršenje pokorščine čimdalje sploš-nejše.

— Italijani bodo poskusili še v Albaniji. LDU. Logano, 5. okto-bra. (ČTU.) »Secolo« javlja: Spričo ogroženega položaja v Albaniji, so italijanske vojne ladje prednočnem odpule v smeri proti Valoni. Akciji ob albanski obali bo neposredno sle-dil pohod v Srednjo Albanijo.

S Koroškega.

— Loški tabor. Krasen dan je privabil na ljudski tabor, dne 28. pr. m. mnogo občinstva iz sosedne nam Kranjske, kakor tudi domačega ko-roškega prebivalstva. Na taboru je bilo nad 6000 udeležencev, ki so marljivo sledili raznim govorom prvakov Slovenije ter tako veličast-no manifestirali za zjedinenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Na-rodni svet se najsrčnejše zahvaljuje vsem gospodom govornikom, gene-ralu Majstru, dr. Ravniharju, poslan-cu Grafenauerju, dr. Rožiču, gosp. Brandtnerju in g. Ude; izbornim pev-cem »Glasbene Matice«; pev-skemu društvu iz Kranja, vsem vrlim članicam in članom »Sokola«, čla-nicam in članom »Orla« mariborski in jeseniški godbi in vsem drugim udeležencem, ki so pričastili naš ljud-ski tabor s svojim prihodom ter tako povečali našo narodno slavnost. Posebno zahvalo izrekamo g. kpt. Potočniku, et. stac. poveljniku, ki je nam poskrbel s svojim vojaštvom vso dekoracijo tabora in veselicega prostora. Zahvaljujemo se vsem do-mačim dekletom za razprodajanje cvetk in znakov) gđc. učiteljici Koro-šec in g. Močniku iz Ledinice za njihjo požrtvovalno delo; gđc. Pavel p. d. Rutarjevi in g. Müllerju za raz-prodajanje srečk za srečolov; tuk. gostilničarjem in vsem, ki so količkaj pripomogli, da se je slavnost vršila tako veličastno. — Narodni svet Loče.

— Nemška nasilja na Koroškem. Na praznik 8. sept. t. l. je bil na cerkvi v Gospi svetj Lepak, s katerim se po-zivljajo tamkajšnji Slovenci, in sicer dekan, 1 kanonik, 3 kleriki in ena ci-vilna oseba, da nemudoma zapuste Go-spo sveto, ker bodo sicer na povelje socialnodemokratske vlade ustreljeni. Lepak je bil baje podpisan od social-ne demokratske vlade. Ta lepak je odstra-nil z zida na pritožbo na plakatu naved-ne civilne osebe nek nemški orožnik. Enega teh treh klerikov, ki bo baje na-stopil službo učitelja v Jugoslaviji, so pred nekaj dnevi kamenjali v Gospo-sveti. Smrti ga je rešil kmet, ki ni do-pustil, da se na njegovem posestvu člo-veka ubije. Ob demarkacijski črti Nem-ci Slovence ne nadlegujejo. Vendar so Slovenci v vednem strahu, da se na-silja, kakor v Gosposveti, tudi tu ne iz-vršijo. V pasu B Nemci baje občinstvo le v toliko pripravljajo na plebiscit, da jim oddajajo od aprovizacije makarone za 3 krone pri kj ceneje, kakor jih mo-ra kupovati deželna vlada.

— Dva »Volkswehrmänner« v Velikovu. Ki sta se v zadnjem času vrnila iz Avstrije, sta menila, da la-hko svobodno ščitvata proti naši kra-ljevini, menda za to, ker jih niso ta-koj sprva prišli in izročili sodišču. Ker jima je vendar le preveč zrasel greben, so uvedli proti njima sodno preiskavo, kateri pa sta se odtegnila s tem, da sta jo jadrno pobrisala v Avstrijo. »Neues Grazer Tagblatt« je sedaj stlno ogorčen radi tega. Imel bi pač rad, da bi naše oblasti mirno trpele rogovljenje vsenemških huj-skačev na Koroškem.

Sokolstvo.

— Telovadno društvo »So-kol II.« je zopet zadela tež-ka izguba. Nenadoma je preminula njegova zvesta članica in neumorna telo-vadka sestra Minka Koc-jan, soproga društvenega podnačelnika. Pogreb vrle sestre se vrši jutri, v torek ob ¼4. popoldne iz mrtvašnice deželne bolnišnice. Sestre in brate pozivljamo, da se polnoštevilno zberejo ob 3. popo-dne pred deželno bolnišnico, da spre-mimo rajno sestro korporativno na njeni zadnji poti. — Odbor.

— »Sokol« v Šiški vabi svoje sestre telovadke na sestanek, ki se vrši v to-rek, dne 7. oktobra ob ¼8. zvečer v telovadnici. Sestre, pozivljamo vas, da se udeležite sestanka polnoštevilno, ker se bo razpravljalo o telovadnih zadevah. — Vadičeljski zbor.

— Slovenska Sokolska Zveza. Seja predsedstva se vrši jutri v torek ob 6. uri v Narodnem domu. Radi važno-sti udeležba polnoštevilna! Včerašnji družabni večer Sokola Vič je uspel nad vse krasno. Zbrali so se bratje in sestre v ožjem krogu, da

se še bolj spoznajo med seboj. Brat-čelnik Držgane je v jedrnatih besedah vzpodbujal brate in sestre k neumor-nemu delu, kajti pokazati hočemo, da se zavedamo svojih načel kljub temu, da nam mečejo naši nasprotniki od vseh strani polena pod noge. Ali to nas naj ne moti v delu. Bratje in sestre! Kličemo vam: S podvojeno silo na delo, da dosežemo cilj, ki smo si ga po-stavili.

Dnevne vesti.

— I. jugoslovanski novinarski kongres. Priprave za I. jugoslovanski novinarski kongres so v najbolj-šem teku. Sestavljen je poseben od-bor, da izdela podroben program za kongres sam, kakor tudi poseben za-bavni odbor za priredbo velike novi-narske zabave. V svrhu dogovora s srbskimi novinarji sta danes odpoto-vala v Beograd podpredsednikhrvat-skega novinarskega društva g. Krešimir Kovačič in tajnik g. Ante Bro-zović. Prvi jugoslovanski novinarski kongres bo eden največjih kulturnih dogodkov v naši mladi državi.

— Novinarska razstava. Povodom prvega jugoslovanskega novinarskega kongresa dne 18., 19. in 20. oktobra se otvori v Zagrebu tudi novinarska raz-stava. Na tej razstavi se pokaže prop-agandistično delo časopisja za čas vojne v inozemstvu. Vsakdo, ki pose-duje knjige, brošure, letake ali slična izdanka, ki so izšla za časa vojne ali kasneje v inozemstvu v svrhu propa-gande za jugoslovansko vprašanje, se prosi, da jih odstopi za čas razstave novinarskemu društvu. Prijave hrv. no-vinarskemu društvu v Zagrebu (telefon št. 19-92).

— Priprave za časniškarsko razstavo, ki se bo priredila v Zagrebu povodom prvega jugoslovanskega časniškarskega kongresa, so v polnem teku. Poleg iz-kaza celokupnega točasnega jugoslo-vanskega časopisja, bo nudila ta raz-stava tudi jasno sliko propagandistič-nega delovanja časopisja med vojno v inozemstvu. Dosedaj je zbran že velik del gradiva, ki se nanaša na to delo-vanje. Precej gradiva bo prišlo tudi te dni iz Beograda. Razstavljeni bodo med drugim gotovi dokumenti, ki so dosedaj širši javnosti še popolnoma ne-poznani. Vsakdo, ki ima kakne knjige, brošure, fotografije itd., tičoe se čas-nikarstva, se naproša, naj jih odstopi za čas razstave Hrvatskemu novinar-skemu društvu v Zagrebu.

— † Dr. Lovro Pogačnik. Včeraj popoldne je umrl po daljši bolezni go-spod dr. Lovro Pogačnik, vladni svetnik in poslanec v Narodnem pred-stavnstvu v Beogradu. Pokojnik je igral odlično vlogo v vrstah SLS, stal je na čelu orlovske organizacije, v dneh prevrata pa je bil poverjenik za narodno obrambo. Bil je koncilijanten mož, ki je užival ugled in spoštovanje tudi med političnimi nasprotniki. Blag mu spomin!

— Vprašanje krompirja v Ljublja-ni in mi konsumentje. Sedaj se je raz-vilo živahno razpravljanje o preskrbi domačih konsumentov s krompirjem. To bo dobro za nas. Piše se o kompe-tencah in kaj in kako bi moralo biti. Pri tem se pozabi na glavni faktum, in ta je, da skoro 14 dni ob najboljšem času za krompir v Ljubljani ni bilo na trgu krompirja. In kogar si od kmečkih lu-di vprašal, je dejal, da krompirja nima in da ga je že prodal. Tudi »dobrodel-na« Gospodarska zveza ni postavila ves ta čas krompirja na trg, pač pa ga zbirala za eksport. Dejstvo je, da ni-smo imeli koncem septembra krompir-ja za v pisker. V tem času se je oglašil ljubljanski župan. In dejstvo je, da se je stvar takoj zasukala drugače. Ze v petek in soboto se je mišljenje preokre-nilo. Prav vpoštevne količine so se dale za nas konsumente na razpolago in še se bodo dale. Glavno pa je, da so spekulante, organizirani in neorganizirani, razne Zveze in »importerji žve-plen« videli, da se z nami konsument-je ne sme več pometati. V tem prepriča-ju jih bomo obdržali, da ne bodo po-stali zopet predzniki, Ljubljanskega žu-pana pa zagotavljalo, da ima na svoji strani vse pametne konsumente, ki se ne dajo zavajati od političnih sofistov. Vemo tudi, da bomo sedaj Ljubljano oskrbeli s krompirjem brez vsakih po-sebnih skladišč, zakaj skladišča bomo rabili za druge reči. Najprej za dom, potem pa za druge. Tega prepričanja mi ljubljanski pisarji, uradniki in de-lavci vseh vrst ne bomo zlepa odložili.

— Obvestilo. Predsedniki koalir-nih narodnostnovinskih društev so se v smislu sklepa javnega protestnega shoda dne 5. oktobra 1919 zglasili pri predsedniku deželne vlade gosp. dr. Brezcu in mu predali resolucijo. Tekom razgovora o vseh aktualnih vprašanjih, tikajočih se vseobčih življenjskih po-trebnosti, je na prošnjo in zahtevo gosp. predsednik izjavil, da je pripravljen za torek, dne 7. oktobra ali četrtek, dne 9. oktobra sklicati skupno sejo vseh poverjenikov in predstojnikov avtonomnih skupnih uradov in akcijskega odbora narodnostnovinskih društev. Pozivljamo ona narodnostnovinska dru-štva, katera niso včlanjena pri raznih zvezah; da naj pristopijo k njim sorod-nim zvezam, ali pa priglasijo vstop v akcijski odbor. Narodni dom, pisarna ZJZ. — Akcijski odbor narod-nostnovinskih društev.

— Nova kompenzacijska pogodba z Avstrijo se dobi v Narodni knjigarni za ceno 50 vin., s pošto 70 vin.

— Izvoz krompirja in deželna vlada. Ljubljanski dopisni urad ob-

javlja: Danes se je vršila pri deželni vladi seja, ki se je bavila z zastanki v aprovizaciji s krompirjem in moko ter s tozadevnimi napadi na državne urade. Seje so se udeležili podpredsednik dr. Žerjav kot načelnik, svetnik dr. Marn kot tajnik komisije pri podružnici centralne uprave v Ljubljani, ravnatelj dr. Senekovič za odsek ministrstva za izhrano in obnovo v Ljubljani in vodja podružnice centralne uprave Težak. Ugotovilo se je nastopno: Ko je v soboto dne 27. septembra 1919 podružnica uprave prejela dopis centralne uprave v Beogradu z dne 25. sept., naj bi sporazumno s odsekom za izhrano stavila predloge glede tega, da se dodeli Sloveniji večji kontingent krompirja za konpenzacijski izvoz v Avstrijo, je bilo na seji komisije podružnice centralne uprave na predlog dr. Senekoviča dne 29. septembra sklenjeno, da se radi bolj slabe letine krompirja za enkratni sploh ne more sklepati o kakšnem izvozu iz Slovenije in se mu zato ugovarja. Istočasno je bilo sklenjeno, prepovedati na podlagi starih, še veljavnih izvoznih do nadaljnje odredbe vsako novo nakladanje krompirja in zahtevati za vsa živila poleg drugih omejitev še, da se za izvoz v inozemstvo ne sme nakladati brez izrecne predhodne pritrditve okrajnega glavarstva. Še isti dan je odsek za prehrano službeno izjavil enako stališče podružnici centralne uprave, katere je sklepe potem sporočila centralni upravi v Beograd. Krivično je torej očitano, da odsek za izhrano in centralna uprava nista naglo poslovala. — Glede starih še veljavnih izvoznih se je ugotovilo, da so deloma neizrabljene le še izvoznice, ki jih je vsled tozadevne privolitve ministrstva za izhrano zaukazala centralna uprava v Beogradu (podpisani dr. Slokar) meseca julija oziroma avgusta t. l., in sicer Gospodarski zvezi v Ljubljani za 100 vagonov, družbi Impex v Ljubljani pa za 200 vagonov krompirja. Impex je z dovoljenjem predpisanih konpenzacijskih uvoz galice, soli in vžgalice (za približno 3½ milijona kron) do malega že izvršila. Gospodarski zvezi pa je centralna uprava v Beogradu z dopisom od 20. julija t. l. predpisala enako vreden uvoz soli in vžgalice. Podružnica bo strogo pazila, da se ta predpis izvrši. Glede na kolodvoru v Ljubljani stoječih zaradi prometnih težav ogroženih vagonov krompirja je odsek za izhrano na lastno iniciativo že 29. septembra odpremniku ukazal, da mora v določenem terminu blago izločiti, sicer bo sam ž njim razpolagal. — Splošno se pripominja, da obstoječe naredbe ne dajo oblastim pravico revizije. Ker pa je brezdomno, da se blago vsled pretiranih nad na povziranje cen zadržuje, so se oblastim prve instance zaukazali najstrožji koraki proti zadrževalcem. Poudarja se naposled, da ministrska naredba v § 4. izrečno priporoča, da naj občinske in druge aprovizacije delujejo še naprej in da naj si nabavijo večje ne-prekomerne zaloge, da se morejo, ž njimi regulirati cene. — cene. Državne oblasti jih bodo pri tem podpirale na vsi način, zlasti s tem, da bodo preprečile vsako možnost izvoza iz okolišja dotičnih aprovizacij, dokler ne bodo dovolj pokrite. — O ukrepih glede aprovizacije za moko se poročajo posebej.

— **Zopet krompir.** Prav nič se v Mostah ne čudimo, da zmanjkuje v Ljubljanski okolici krompirja. Splošno znano je pri nas, da Odrazen neprestano kupuje po vsej okolici krompir ter ga plača po 1 K 80 v do 2 K. Pred enim mesecem je vozil krompir v vojaško oskrbovališče v Mostah, takrat nismo imeli ničesar proti temu, ker je samo ob sebi umevno, da se mora vojaštvo založiti z živil. Danes pa zahtevamo, da se dožene, kam gre to blago.

— **Zavod za pospeševanje obrta na Kranjskem.** Iz obrtniških krogov nam pišejo: Vaše poročilo, da je trgovsko ministrstvo v Beogradu razveljavilo svoječasno naredbo tukajšnje vlade, katere se je pečala z zavodom za pospeševanje obrta v Ljubljani, je nas slovenske obrtnike zelo razveselila. Prav od srca smo hvaležni gospodu ministru dr. Kramerju, da nas je rešil takega urada, kakor ga je hotel imeti bivši poverjenik Remic, kateri je ob času največje moči klerikalne stranke na Kranjskem vladal z gospodom Kregarjem v zavodu za pospeševanje obrta. Okoli sebe si je zbral zanesljivo večino obrtnikov, katere je imenoval stari deželni odbor. Odborniki, ki jih je deželni odbor imenoval, so bili seveda priznani strankarji. Pod novimi razmerami je hotel imeti g. Remic urad za pospeševanje obrta po svojih mislih. O delokrogu, ki je bil po razveljavi naredbi predpisan, ne bomo nič slabega rekli. Delokrog je bil opisan po vzgledih za vse take zavode. Kar pa nam zavednim obrtnikom ni ugajalo, je to, da je bil po tej naredbi pospeševalni urad namenjen tudi veliki industriji. Iz tega po-

polnoma druge potrebe in hoče biti zase, kakor zahtevamo mi obrtniki, obrtnopospeševalni zavod. Za naše potrebe in le za naše naj se briga. Veliki industriji so si v resnici že ustanovili svojo organizacijo. Še bolj pa smo bili mi obrtniki proti novi obliki, ker bi bili v njem tudi delavci. Delavci imajo svoje organizacije, ne spadajo zastopniki delavstva. In končno nam je hotel g. Remic naprtiti še novo posebno doklado od davka, ki ga plačujemo od svojega obrtovanja. Na tem davku, ki se imenuje pridobitna, je že tako dovolj doklad. Na tak način plačujemo že obrtniki doklado za obrtno zbornico. Gospodu Remicu seveda ni težko plačevati, ampak nam je pa že treba drugače štediti. Sicer je pa v tej naredbi davek, od katerega naj bi se plačevala nova Remičeva doklada, imenovan obrtni davek. Za davek s takim imenom še dozdaj nismo dobili davčnih listov. Gotovo je mislil g. Remic na pridobitno. Kakšne so pa take postavke? Sedaj smo te skrbno rešili. Zelo nam je ustregel naš trgovski minister g. dr. Kramer. Vidi se, da pozna naše potrebe.

— **Cvetlični dan Akademskega društva jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani.** Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov je priredilo v zvezi z odborom jugoslovanskih žena in odborom za stročad pod pokroviteljstvom županje ge. dr. Tavčarjeve v soboto popoldne in v nedeljo dopoldne cvetlični dan in prid menzi in knjižnici jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani. V nedeljo dopoldne so pomagali naši aviatičarji delati reklamo za to prireditelje z metanjem tozadevnih letakov. Na večer je priredil skupni odbor veselico in Narodnem domu. Gmotni uspeh cvetličnega dne do sedaj še ni znan, vendar bo po vseh sodbah presegal svoto 20.000 K. V prvi vrsti za tako lepo doseženi uspeh gre našim narodnim zavednim damam in gospodičinam, osobito pa ge. županji dr. Tavčarjevi.

— **Dijaški transporti.** Iz Ljubljane je odšlo že več transportov visokošolskega dijaštva na Dunaj, v Brno in v Prago. Starši, ki smo spremljali svoje sinove in hčere na ljubljanski glavni kolodvor, smo imeli priložnost, si kako poštenost in delovno pri vseh transportih g. postajenačelnik Ludvig. Bil je navzoč pri izbiri vagonov, pri nakladanju prtljage in pri vstopanju dijaštva v vlak. Vsakemu posamičnemu je šel rade volje in z vso ljubeznivostjo na roke. Ni se strahel ne dela, ne truda, le da bi bila dolgotrajna vožnja tem udobnejša. Zato si dovoljujemo poštvalnemu gospodu načelniku Ludviku v lastnem imenu ter v imenu naših sinov in hčere izreči najtoplejšo zahvalo, ter ga prosimo, da se v isto vemo zavzame tudi za nadaljnje dijaške transporte. — Hvaležni starši.

— **Vodstvo zalozbe šolskih knjig za Slovenijo in Istro** po dolgem neuspešnem čakanju znova še enkrat prosi gospe okrajne nadzornike in šolske vodstva, da nemudoma sporoče, če morejo brzojavno, katere knjige iz bivše šolske zalozbe in koliko jih potrebujejo za leto 1919/20, da se bo vedela določiti višina naklade. — Dr. Arnež, Dunaj, Schillerstrasse 30.

— **Po srbskih vojaških zakonih,** ki so bili razširjeni na celotno državo, rešujejo prošnje o vojaških oprostitvah komande divizijskih oblasti. Prošnje je pa vlagati redoma preiskovalci pri okrajnih političnih oblastih, v Ljubljani torej na magistratu (vojaški oddelek).

— **Med javnimi nameščenjci in vpo-**kojenici vlada za snujočo se Gospodarsko zadrugo (z omejeno zavezo) spricho naraščajoče draginje, ter vedno manjše izbire v živilih popolnoma umljivo veliko zanimanje. Začeli so se že prilašati, kar pa je še prezgodaj, ker pravila še niso potrjena, niti ni zadruga še registrirana. Upati je, da se v kratkem vrši občni zbor in da se v novembru začne že z združnim posvetovanjem. Člani te zadruge postanejo lahko le javni organizirani nameščenci, organizirani vpoškojenici kot bivši javni nameščenci ter vdove in nepreskrbljene sirote te vrste javnih nameščenecov. Pristopnina bo 5 K, delež 100 K. Člane bo sprejemalo ali odklanjalo načelstvo, ki ga izvoli obč. zbor.

— **Za inšpektorja 3. razreda v ministrstvu za agrarno reformo** je imenovan dr. Anton Šaplja, odvetniški kandidat sedaj v Ljubljani.

— **Popravljanje.** Gosp. Fran Poljanec je bil imenovan za računskega svetnika.

— **Uradne ure pri sodiščih.** Predsedstvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani je določilo za okrajno in okrajno sodišče v Novem mestu ter za okrajno sodišče v Kočevju, Kostanjevici, Metliki, Mokronogu, Trebnju, Žužemberku, Ribnici, Vel. Laščah in Višnji gori za čas od 15. oktobra 1919 do 15. aprila 1920 uradne ure ob delavnih od 8. do 12. ter od 13. do 15. ure.

— **Žrtov požara.** Šolar Danica, gojenka 2. razreda učiteljskega, je v soboto ob pol 8. zvečer v deželni bolni-

nici umrla. Podlegla je opeklinam, ki jih je zadobila pri požaru Zanklove hiše na Marijinem trgu.

— **Nov most.** Že leta pred svetovno vojno je bil obljubljen betonski most, ki naj veže Prule s Trnovim. Tudi denar za ta most je bil že pripravljen. Namesto betonskega mostu pa se kupil tramvajski lesen most pri sv. Petru, in to že pred meseci. Imamo pa že jesen, in mostu še sedaj ni. Ker je ta most nujen potreben, prosimo, da se ukrene vse potrebno, da se že vendar prične z delom.

— **Mestna zastavljavnica ljubljanska** naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 9. oktobra t. l. redna mesečna dražba v mesecu februarju 1919 zastavljenih dragocenosti in efektov, (blaga, perila, strojev, koles itd.) od 3. do 6. ure pop. v uradnih prostorih, Prečna ul. št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovev zapadlih predmetov, temveč le najkasnejši zadnji uradni dan za stranke pred dražbo.

— **Vojna prodajalna na Bledu** bo radj poplave lokala od 6. do 12. oktobra 1919 zaprta.

— **Premijula** je dne 5. oktobra ob 4/16. gospa Minka Kocijan, predobra, nad vse blaga soproga gosp. Vinke Kocijana, uradnika lesne trg. in industrijske družbe »Sava« v Ljubljani. — Rajnka je iz splošno spoštovane narodne rodbine Sturm iz trnovske fare. — Prešlo je zopet mlado, nadepolno življenje po kratkem, a neizrečeno mukepolnem trpljenju. Počival v miru, duša zlata! Preostali naši iskreno sožalje.

— **Umrla** je v Šmartnem pri Litiji ga. Anica Leskovec, stara 28 let. Pogreb bo v torek, dne 7. oktobra ob 5. popoldne. V m. p.!

— **Umrl** je v Hrastniku trgovec in posestnik gosp. Ivan Meke. N. v m. p.!

— **Seja upravnega odbora „Narodno fiskarno“** je v ponedeljek ob 18.

Kultura.

— **Repertoar Narodnega gledališča.** Opera: 6. oktobra ponedeljek. Zaprta. 7. oktobra torek Manon. Abon. E. 8. oktobra sredo Postilion iz Lonjumeau. Abon. C. 9. oktobra četrtek Dijaški prosjak. Abon. A. 10. oktobra petek Pikova dama. Abon. D/2. 11. oktobra sobota Manon. Abon. B. 12. oktobra nedelja Dijaški prosjak. Izven abonement. — Drama: 6. oktobra ponedeljek Fav. Abon. D. 7. oktobra torek. Zaprta. 8. oktobra sredo Tat. Abon. A. 9. oktobra četrtek ob 3. uri popoldne dijaška predstava Dnevi našega življenja. Izven abonement. 9. oktobra petek Striček Vanja. Abon. C. 11. oktobra sobota Tat. Abon. E. 12. oktobra nedelja ob 3. uri popoldne Fav. Izven abonement. 12. oktobra nedelja zvečer delavska predstava Dnevi našega življenja. Izven abonement.

— **„Tat.“** Igra v treh dejanjih. Francoski pisatelj Henri Bernstein. — Ta drama, ki so jo pred leti že predstavljali v ljubljanskem slovenskem gledališču, uporablja dvojne motive: Marie Louise Vovsin hoče biti lepa, da si ohrani ljubezen soproga Richarda, in zato izmakne soprogi Raymond La-gardesa, na čigar gradbišča sta v pose-tih, dvajsetisoč frankov; mladi Fer-nand Lagardes, strastno zaljubljen vanjo, pa vzame njen zločin nase in se hoče žrtvovati zanjo. V duševne glo-bine igra ne poseja preveč; glavna stvar so ji efektivni prizori in teh je do-sti. Posebno učinkljivo je drugo dejanje, kjer Richard z neizprosnimi vprašanji prisili ženo do popolne izpovedi. — Predvčerajšnja predstava v prvem de-janju ni bila na višku, ker osebe po-večini ni zadostno živelo z dogodki na odru in ker se je temu in onemu be-se-da zatikala; pozneje se je prvi nedo-statek popravil, a drugi, nepopolno znanje posameznih vlog, se je pojavil od konca, deloma v slovensko - hrvaški mešanici. V igralnem oziru se je gospodična Kavčičeva kot Marie Louise izbornu obnesla, ker je zlasti v velikem prizoru z Richardom jasno uveljavljala nervozni strah zaradi iz-vršene tatvine, iskreno ljubezen do so-proga in naposled morečo brezupnost ob priznanju storjenega zločina. Do-jem njene fino ubrane in zmiselno stopnjevanje igre je bil globok, tako da je občinstvo koncem drugega dejanja simpatično igralu nekoliko kratko-časno pred zaveso. Richarda je pred-stavljal gospod Rogoz, igralec ele-gantnega ponašanja, s potrebno ener-gijo ter je vrlo očrtal razkrajajočo bo-lest, ko se Marie Louise obtoži nečast-nega dejanja. Z gospodično Kavčičevo vred je bil deležen zaslužene pohvale. Kot Fernand je gospod Šest s top-li mi ton izražal strast do ljubljene žene, z uspešno pogojeno mimiko in presekano govorico po požrtvovalnost zanj. Gospa Rogozova je bila do-sti všečna Isabelle, samo da njeni stva-ritvi ne bi bila škodovala subtilnejša modulacija; Raymond gospoda Pre-garca ponekod ni imel one jednake neopozornosti, ki mora biti znak tega značaja ne samo v afektu, temveč tudi v mirnih momentih. Gospod Danilo se ni bil preveč zavzel za svojo eni-zno vlogo, a spreten, kakor je, jo je vendarle odigral brez posebne ne-seže.

— **Koncert za invalide in voja-**štvo. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« je priredilo v nedeljo ob 15. uri v veliki dvorani hotela »Union« koncert invalidom in vojaštvu ljubljanske garnizije. Kljub pravočasni objavi in kljub temu, da je društvo dalo komandi mesta ob pravem času brezplačne vstopnice na razpolago se tamkaj menda stvar ni prav razu-mela in zato tudi posetnikov ni bilo. Slaba udeležba (okrog 200 oseb) ni bila ravno vspodbuda za pevski zbor. Prireditelje se je udeležil tudi g. general Smiljančič, od invalidov pa najrevnejši izmed revnih, naši slepi-ci. Kljub slabi udeležbi je moški in mešani zbor »Ljubljanskega Zvona« rešil svojo nalogo nad vse častno. Spored, obsegajoč za moški zbor D. Jenkov: »Što čutiš« in O. Devovi pesmi koroški narodni »Dober večer luba dakle«. »Dečle to mi povej«, za mešani zbor slovenski narodni O. Dev: »Pojdem v rute« in »Po Savci, po Dravici«, katere je najboljši ugajala je sledila St. Premierlova »Zdravi-ca«, E. Adamičev: »Mlad junak«, ki je žel obilno odobravanja in končno D. Jenkova himna »Bože pravde« je bil izvajan od pevskega zbora prvo-vrstno in le žal da ni bilo večje ude-ležbe. Pevovodja g. Zorko Prelovec je tudi pri tem nastopu pokazal kako zna obvladati svoje izurjene pevce. Koncert se bode, če bodo dani za to pogoji, tekem 14 dni pomovil.

Najnovejša poročila.

(Naša poročila.)

H KRIZI.

Beograd, 6. oktobra. V klubu De-mokratske zajednice je bilo večeraj vkljub nedelji živahno vrvenje in raz-položenje. Ze okrog polnočja se je iz-vedelo, da drzni Trifkovičev poskus, sestaviti manjšinsko vlado, nič kaj ne uspeva. Iz radikalnega kluba se je ču-lo, da je tamkaj izbruhnila mala re-volucija, katere je provzročil designirani minister za agrarno reformo dr. Momčilo Ninčič, ki ni nič kaj zadovo-ljen z njemu namenjenim portfeljem, in ki sploh ne prikriva, da je bila Proti-četa politika v zadnjem času malo sre-čna. Razpokinje v Radikalnem klubu se množe zlasti zategadelj, ker smatra ve-lik del tega kluba, da se je Protič zagre-šil proti programu državnega jedinstva z koncesijami, ki jih je dal Narodnemu klubu. Kmalu na to se je izvedelo o po-nesrečni intrigi, s katero je skušala designirana vlada speljati krono v zmo-to s tem, da vsaj do podpisa ministrske liste vzdrži pri njej vtisk, da ima nova vlada v narodnem predstavništvu pičlo večino, z indirektno pomočjo socialnih demokratov pa celo pičel kvorum. Raz-krjite te mahinacije je globoko omajalo zaupanje v Trifkovičev mislijo. Med tem so že v vseh izlozbah vseile slike novih ministrov, ki so sprejeli že mno-go čestitk od svojih somišljenikov. Vsi v kombinaciji se nahajajoč politiki so se že smatrali za definitivne ministre. Tem večje je bilo njihovo razočaranje, ko je prinesel Trifkovič z dvora naj-novejšo vest, da mu je regent naročil, da mu mora pred vsem predložiti za-pisnik o sklenjenem paktu med radi-kalci in Narodnim klubom. Narodni klub je takoj sklical plenarno sejo, ki je traja-la pozno v noč. Med tem so hudomu-nejši delali najrazličnejše dovpite na ra-čun novih ministrov, zlasti pa na ose-bo novega ministra za promet. V ko-luvarjih so pripovedovali, da se je de-signirani minister saobračala na vrat na nos jel učiti železniške predpise in da se je, držeč se avstrijskega parla-menta, že prvi dan na pamet priučil za vsakega sprevodnika »velevažni službeni klic: »Atzkersdorf alles aus-steigen!«

NINČIČ NEZADOVOLJEN.

Beograd, 6. oktobra. Minister Nin-čič s portfeljem agrarne reforme ni za-dovoljen ter hoče imeti enega glavnih resortov.

BLOKADA REKE UKINJENA.

Bakar, 5. oktobra. Blokada Italije proti Reki je ukinjena. Sedaj prihajajo redno vlaki iz Trsta in Italije polni ži-veža, municije in vojaštva.

ANGLEŽI OKUPIRAJO MADŽARSKO.

Pariz, 3. oktobra. Kakor se dozna-je iz dobro poučenih političnih krogov, bodo Madžarsko zasedle angleške čete.

Vesti LDU.

POJDIMO V CELOVEC!

Vetkovec, 5. okt. Dne 1. t. m. so se vršile v Celovcu demonstracije radi pomanjkanja živil. Ljudje so klicali pred deželno vlado: »Wenn es nicht besser wird, gehen wir die Jugoslawischen holen!« (Če ne bo bolje, poidemo po Jugoslovane). Nekaj mesarjev je reklo, da se ne dobi meso preje, dokler ne pridejo Jugoslovani. Z druge strani se javlja, da pričakujejo Celovčani naše čete danes ob treh popoldne.

WILSONOVA BOLEZEN.

Milan, 5. okt. (Brezlično). Glasom poročil iz Washingtona je zdravstveno stanje Wilsonova, po sodbi zdravnikov zbranih v konzult. slab. Predsednik

boleha na močni zrahlanosti živčevja. Wilsonova hčerka je bila pozvana h bolniku.

LDU. Pariz, 5. oktobra. (Dun. kor. urad.) »ECHO de Paris« poroča iz Washingtona iz Wilsonu blizu sto-ječih krogov, da predsednik vsaka-kor dalje časa ne bo zmožen popol-noma opravljati svojih uradnih po-slov. Vsaj za nekaj časa se bo mora-lo poveriti komu drugemu reševa-nje nujnih stvari notranje in zunanje politike. V to pozvani uradnik bi bil podpredsednik. Seveda pa se do se-daj še ni zgodilo, da bi se moralo predsednika nadomestovati za časa njegovega uradovanja.

ZOPET CENZURA V ITALIJI.

LDU. Berlin, 5. oktobra. (Dun. kor. ur.) »Deutsche Allgemeine Zeit-ung« poroča iz Bazla: Ministrski predsednik Nitti je v vsej Italiji zopet uvedel cenzuro. S to naredbo je do končnoveljavnega sklepa miru pre-povedano širiti vesti, ki ogrožajo obrambo države ali mednarodne od-nošaje. Prepovedano je tudi psovati in žaliti armado.

Gospodarske vesti.

— **Ustavljen železniški promet v** Avstriji. LDU. Dunaj, 5. oktobra. (CTU.) Nemško avstrijski državni urad se je po temeljitim poudarku v soglasju z drugimi državnimi uradi in upravami zasebnih železnic odlo-čil, osebni promet na vseh železnicah Nemške Avstrije od 12. t. m. dalje po-polnoma ustaviti.

— **Trgovina z Avstrijo.** Neki časopis prinaša notico, da daje ravnatelj firme M. Elfer na Dunaju g. Schreier, ki se sedaj mudi v Ljublja-ni, pojasnila glede dobave kemikalij, olja, firmeža itd. na podlagi konpenza-cijske pogodbe z Avstrijo. Interesen-te opozarjamo naj bodo pri eventual-nih sklepanjih kupčij s to tvrdko pre-vidni. V spomin kliče mo manipulacije te firme, s katerimi so se listi pred leti obširno bavili in vsled katerih so imeli tudi naši trgovci neprilike in škodo.

— **Promet s čehoslovaško državo.** Tr-govska in obrtniška zbornica v Ljub-ljani pozivlja vse trgovce, ki želijo uva-žati blago iz Čehoslovaške republike, da ji blagovolijo takoj naznaniti pri-bližno množino, vrednost in vrsto bla-ga ter po možnosti tudi od kod. Mate-rijal potrebuje zbornica za novo kon-penzacijsko pogodbo naše države s Če-hoslovaško, za katero jo pogajanja že v teku. Izvozniki, ki žele izvažati na-še pridelke in proizvode na Češko naj enako prijavijo tozadevne podatke.

— **Mestna hranilnica ljubljans-**ka. Promet meseca septembra 1919. 1802 stranki sta uložili 4,925.729 K 22 v. 1578 strank je dvignilo 2,445.729 K 09 v. torej več vložilo 2,480.000 K 13 v. Stanje ulog 92,212.780 K 74 v. Število uložnih knjižic 42.458. V III. četrtletju 1919 se je hipoteknih in občinskih posojil izplačalo 14.762 K, vrnilo 57.663 K 53 v. Stanje posojil 20,922.425 K 78 vin.

— **Urad za pospeševanje obrti** na-merava nabaviti zopet 1 vagon mavca, ako se priglasi dovolj interesov. Urad sprejema priglase do 12. t. m. in se na poznejše ne bo mogoče več ozirati.

Društvene vesti in prireditve.

— **Članje pevskega zbora Z. J. 2. in** Zveze poštinskih organizacij se vabijo, da se polnoštevilno udeležijo v ponedeljek dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer pevske va-je, katere se bode vršila v prostorih ZJZ. v Narodnem domu. Tem potom se javno pozivajo vsi oni tovariši, ka-teri imajo veselje do petja, da se brez razlike čina priglasijo oziroma pristo-pijo kot člani k pevskeemu zboru. Zbor se namerava reorganizirati in v to svr-ho se bode izvolil nov pevski odbor. Z bratskim pozdravom Pevovodja.

— **Društvo inženirjev v Ljubljani** vabi vse svoje člane na sestanek, ki se vrši dne 7. oktobra ob 20. uri v posvetoval-niški na mestnem magistratu. Na dnevnem redu je poročilo odbora in poro-čilo o poteku in sklepih beogradskega kongresa, ki se je vršil dne 27. in 28. septembra.

— **Društvo tehnikov v Ljubljani** ima v sredo, dne 8. oktobra ob 20. uri v društvenem lokalu važno odborovo sejo. Navzočnost vseh odbornikov ne-obhodno potrebna!

Polzvedbe.

Izgubljena je bila v mestu rdeča listnica z večim zneskom in dvema že-ljanskima avisama. Prinašalec dobi 1000 kron nagrade. Prinese naj v hotel »Slona«, soba št. 72.

Najden je bil večeraj pod Tivolijem damski dežnik. Dobi se pri Lavrenčiču, Poljanski nasip 10. II.

— **Našel se je dežnik.** Dobi se pri Mariji Pogačnik, zeljarici, Vodnikov trg.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

— **Lastnina in tisk »Narodno fiskarno«**

Društvo deželnih uradnikov v Ljubljani nanašajo svojim članom, da je njega bivši odbornik in soustanovitelj, gospod

dr. Lovro Pogačnik.

vladni svetnik, poslanec Narodnega predstavništva v Beogradu i. t. d.

dne 5. oktobra 1919 preminul.

Pogreb draga tovariša se vrši dne 8. oktobra 1919 ob 4. uri popoldne, iz Ahacjeve ceste št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

9939

Odbor.

Potrjim srcem javljamo pretužno vest, da nas je naša predobro soproga, hčerka, teta, gospa

Minka Kocijan roj. Šturm

po kratki mukepolni bolezni v 26. letu svoje dobe dne 5. t. m. za vedno zapustila. Prenos k poslednjemu počitku se vrši v torek ob polu 4. uri popoldne iz deželne bolnice.

Ljubljana, dne 5. oktobra 1919.

Globoko žalujoče rodbine:
Kocijan, Šturm, Škerjanc.

Potrtega srca naznanja Gizela Meke roj. Zima v svojem in v imenu svojih otrok Štefi in Ivana vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prezalostno vest o smrti svojega blagega soproga ozir. očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Ivana Meke

trgovca in posestnika,

ki je dne 2. oktobra po dolgi, mučni bolezni v 62. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb draga rajnika se je vršil dne 4. oktobra na pokopališču v Dragi.

Sv. maša zadušnica se bere 6. oktobra 1919 v Dragi.

Hrastnik, dne 2. oktobra 1919.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Slava dr. Pogačnikova roj. Pešjakova javlja v svojem in v imenu svojih nadoletnih otročičev Marije, Marjana, Božene, Sonje in Lije vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prezalostno vest, da je Bog vzel k sebi najblajžega soproga in najboljšega očeta, gospoda

dr. Lovro Pogačnika

posestnika, dež. svetnika in drž. poslanca

ki je dne 5. oktobra ob 5. uri popoldne po teški bolezni večkrat previden s sv. zakramenti za umirajoče v 40. letu svoje starosti mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb bo v sredo dne 8. t. m. ob 4. uri pop. iz hiše žalosti, Ahacjeve ceste 9, na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1919.

Zahvala.

Povodom krute izgube našega nad vse ljubljene soproga in očeta, gospoda

dr. Janko Jamšeka

odvetnika,

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najsrčnejšo zahvalo za spremstvo nepozabnega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala preč. duhovščini, pevskega zboru za v srce segajoče žalostinke, gasilnemu društvu, gg. kolegom in vsem, ki so nam stali na strani in nam lajšali neizmerno bol.

LITJA, dne 3. oktobra 1919.

Klotilda dr. Jamšekova, vdova, Janko, Frida, Marijan, otroci.

Proda se popolnoma nova, lepa kre-

dencia. Selo št. 38, levo. 9896

Proda se popolnoma nova spalna

oprema iz mehkega lesa. Po-

izve se Trnovski pristan 4, Ciri Primozic.

Urarski vajenec se sprejme pri F.

nasproti glavne pošte v Ljubljani. 9933

Krojaškega pomočnika ki bi znal

urezovati. Anton Zavadnik, krojaški

mojster v Kranjski gori. 9923

Jajca in sveže goveje maslo razpo-

šilja po poštnemu povzetju, od 5 kg naprej. Ma-

rija Sbitl trgovca v Mokronogu. 9912

Kuharico večjo in samostojno, ne

preko 40 let staro, z dobri-

mi spricvali se išče ob dobri pla-

ci. Vaslov Doktor Vinski Karlovac. 9928

Sobarica marljiva in večja koja neko-

liko tudi štiri razume se

išče za trajno ob dobri plači in p-

stopku Ad-e-a Doktor Vinski, Karlovac

Izuren žagar za polnojarjenik se išče.

Reflektira se s simo na

prvovrstno moč z večletno prakso. Na-

slov nove upravnitvo tega lista. 9918

Kuharica, poštena, prid in zanesljiva

poslušna, samostojna moč, ki se ra-

zume tudi na vrtna dela, se sprejme

takoj. Ponudbe na naslov Minka Oset.

Muta, Stajersko. 9909

Stanovanje z eno veliko sobo in veliko

kuhinja se zamenja v Ko-

pali ki ulici z istokotnim ali večjim v

mesu. Več se izve pri modisti Ivani

Siler, Kongresni trg 6. 9911

Traži se za odmah TESARA koji je

u stanju graditi barake. Re-

flektira se na vodno moč ali električen

tok. Ponudbe na „Ljubljana, poštni pre-

dal 162“. 9907

Proda se ceno lepo modro volneno

blago za damsko obleko.

Ogleda se lahko vsak dan od 19—20

ure in v nedeljo dopoldne od 8—10,

ure. Kie, pove upravnitvo „Sloven-

kega Naroda“. 9997

Sprejme se gospodična za vzgojiteljico

deklica pohaja VI. razred ljudske šole.

Plača po dogovoru, na željo tudi po-

polna oskrba v hiši. Zglasiti se je po-

polodne od 1—2. ure pri g. Kruhne.

Bleiweisova cesta 13/III. 9-02

Prošnja Visokošolec, ki nima sredstev

za nadaljevanje študija, išče in

prosi nujno posojila 3000—4000 kron.

Posojilo je varno in se vrne v 4 obrokih

Ceni, ponudbe se prosijo pod „Dobrota

in hvaležnost“ na upravnitvo „Slov.

Naroda“. 9898

Ženitna ponudba. Mlad trgovec, dru-

žnik, ženi večje trgo-

vine v lepem prometnem kraju Go-

renjske se želi seznaniti v svrhu ženitve

s trgovsko in v gospodinjstvu naobra-

ženo od 20—25 let staro gospodično,

lepe in priključne zunanosti, z večjim

premoženjem. Le resne ponudbe, če

može s sliko pod „Bodočnost“ 9912

na upravnitvo „Slov. Naroda“.

Proda se

krasno posestvo v bližini Ptuj, obstoje-

če iz hiše in gospodarskih poslopj, njiv,

travnj, vinograde, vrta, pašnikov in

gozda in skupni izmeri 38 orolov. Po-

sestvo leži ob okrajni cesti in je po-

polnoma arondirano, na njem se redi

lahko 20 glav goveje živine. Povpraša

se pri Posojilnici v Celju (Narodni dom)

PISEMSKE ZNAMKE,

vojne znamke, znamke ob prevaru,

Ljubljanske, hrvatske S.H.S. bosenske,

srb-ske, italijanske, reške, medijumske,

aradske, temšvarke, i. t. d. kupujem

v vsaki množini po naj višjih cenah.

Ponudbe s cenami na A. Weiss, Brief-

markenhandlung Dunaj (Wien) I. Adlerga-

se 8. 9920

Miši - podgane

stenice - ščurki

In vsa zalega mora poginuti ako upotrebite

moja najbolj iskušena in povsod hvaljena

sr dstva kakor: proti poljskim mišim 6 K,

za podgane in miši stane 6 K; za

ščurke 6 K; posebna močna tinktura za

stenice 6 K; uničevalec moljev 3 K; -

prasek proti mrčesom 5 K; mazilo proti

ušem pri ljudih 3 K; mazilo za uši pri

živini 2 K; prasek za uši v obleki in pe-

riju 3 K; tinktura proti mrčesu na sadju

in zelenjadi (uničevalec rastlin) 3 K; -

Posilja po povzetju Zavod za eksport

M. Janker, Zagreb 15., Petrinjska

ulica 3.

Glavno zastopstvo

za Slovenijo

Ljubljana,

Stari trg št. 11.

Sprejemamo spoznanje

potnike in zastopnike, ka-

terim se nudi prilika veli-

koga zaslužka.

Urarski pomočnik se sprejema proti

dobremu plačilu ta-

kaj. Ant. Letalič, Borovlje. 9630

Kupim Blagajno (Wertheim). Pisalni

stoli. Kopirno prešo. Ponudbe

pod „Trgovci 9578“ na upr. Slov. Nar.

2 djevojke za vsaki kučni osaoj prima

Štepan Majer, Petrinja (Hr-

vatska). 9844

Učenka, katera bi doma spala, se

sprejme v trgovino Fr. Kham

Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. 9866

Stanovanje in hrana se išče za di-

jakinja - ticejko

pri boljši rodbini. Ponudbe pod „Di-

jakinja 9751“ na upr. Sl. Nar. 97-1

Sprejme se popolnoma več in sposo-

ben delovodja pri večjem

podjetju za izdelovanje mila. Pismene

ponudbe na upr. Sl. Nar. pod „Milo 9769“.

Karbid in karbidne svetiljke razpo-

šilja vsako množino trdika MARTIN SUMER.

Konjice. 9465

Kositarne posode od ameriškega pe-

troleja kumje Sever & Komp., Ljubljana,

Wolfova ulica 12. 9515

2 absolventini trg. tečaja iščeta pri-

merne službe v Ljub-

ljani ali na deželi. Naslov v upr. Sl.

Naroda 9859

Vreče iz jute rabljene, u veoma do-

brom stanju, za brašno,

zito, si menje i ine svrhe prodaje firma

Pavao Weiss, Ilica 21, Zagreb. 9785

Proda se več specerijskega blaga,

okrogla kamerita miza, ne-

kaj sodov in pohištva. Prodaja se do

ponedeljka naprej v Kolodvorski ul. 32

Poslopije pripravno za tovarno se

kupi ali vzame v najem. Re-

flektira se na vodno moč ali električen

tok. Ponudbe na „Ljubljana, poštni pre-

dal 162“. 9894

Osnjarske pomočnike išče tovarna

usnja proti do-

bri plači. Vstop v najkrajšem času.

Ponudbe pod „308.9815“ na upr. Slov.

Naroda. 9815

Krepak deček poštenih staršev, biva-

joč v Ljubljani, se

sprejme v pouk v manufakturno

trgovino v Ljubljani. Ponudbe poštno le-

žeče „Manufakturnist 9817“. 9817

Proti dobri odškodnini iščem stano-

vanje 2 sob.

Pojasniti v Anončni ekspediji Al

Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

9863

Išče se soretina in inteligentna prodaj-

alka za modno in konfekcijsko

trgovino, zmožna nemškega ali zna-

biti hrvatskega jezika. Oferti Zagreb,

Dvorana blisa, Ilica 21. 9884

Begunec, bivši častnik, sedaj vojaščin-

ski, prost, išče mesto kontrolista

najraje v Ljubljani. Nastopi lahko ta-

kaj. Dopisi pod „Begunec“ na upr. Sl.

Naroda. 9784

Akademik, begunec, išče primerne

službe v kaki

pisarni za popoldanski čas, da bi la-

hko nadaljeval svoje študije. Ponudbe

od „B. Akademik 9891“ na upravnitvo

Slovenskega Naroda. 9891

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov

in bukov bodi

si okrogel ali rezan. Cene za les nalo-

žen v vagon se naj naznanijo na V.

SCAGNETTI, parna žaga za drž. ko-

odvorom, Ljubljana. 2048

Službe išče kot skladiščnik ali kaj sli-

čnega, ali tudi kot sprem-

ljevalec blaga po železnici, zanesljiv

in spreten mladenič. Ponudbe pod

„Poštenjak“ na Anončni zavod Drago

Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr.

št. 5.

Išče se dobra kuharica, katera bi oskr-

be s hrano in drugimi hišnimi posli,

prednost imajo one osebe ki znajo ši-

vati ali imajo veselje do čevljarske obr-

ti oziroma

„Srna“ znamka jamči nedosežno kakovost mila.
IGNAC POCK, tovarna mila in sode **KRANJ**.
BORAKS v kosih za obrtnike je došel. Naroči se pri drogeriji
„Sanitas“ Celje.

Aktivne udeležbe

išče za sedaj s 100.000 K izkušen trgovec pri industrijskem ali trgovskem podjetju, če le mogoče v Mariboru. Kapital se ob konvenciranju lahko bistveno poviša. Ponudbe pod „Export 1171“ na Kienrichs Annoncen-Expedition Gradec (Graz), Sackstrasse. 9903

Kupujem živila vseh vrst

proti izvoznici proti vsaki zaželeni kompenzaciji. Ponudbe samo zanesljivih dobaviteljev z navedbo referenc **Import u. Export-haus Halpern, Dunaj, (Wien) Schwarzenbergerplatz št. 6.**

Gospodarska zveza v Ljubljani

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih poljedelskih strojev po najnižjih cenah, kakor: reporeznice, drobilnih mlinov, plugov, slamoreznice, mlatilnic, gepeljnov, stiskalnic za grozdje, čistilnic (pajteljnov) trijerjev, brzoparilnikov, gnojn. sesalk itd. — Za jesensko gnojenje ima na razpolago kostno moko.

Ribje olje je priznано najboljšo sredstvo zoper slabokrvnost, pospešuje tek in čisti kri. Dobi se in razpošilja po pošti drogeriji
„SANITAS“, Celje,
 Kolodvorska ulica št. 5.

„Savinja“

društvo lesnih trgovcev in industrijcev v Celju
 kupi vsako množino rezanega in okroglega mehkega kakor tudi kostanjevega lesa ter bukovih drv. Tozadevne ponudbe z navedbo cen prosimo na naslov: „SAVINJA“, Kapucinska ulica 5, I. nadst. ali poštini predal št. 1.

IVAN JAX in sin
 Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.
Šivalni stroji
 in stroji za pletenje.
 — Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. —
 Ustanovljena leta 1867. Vezanje poučuje brezplačno.
Pisalni stroji „Adler“ **Kolesa** iz prvih tovarn
 Ceniki zastoj in franko. Dürkopp, Styria, Waffennrad.

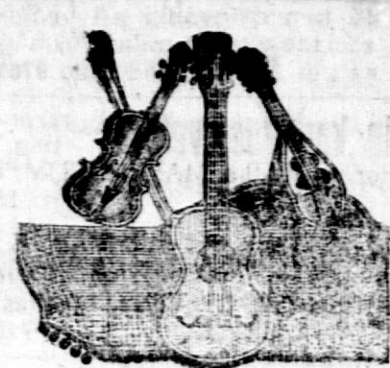
„Carovlaci“ z Dunaja v kraljestvo SHS.

K naši zadnji notici v časopisih o vpelavi prevažanja paketov, zabojer itd. Dunaj — Ljubljana potom tvrdke Eger & Co. pripominjamo še, da tvrdka Eger & Co. na Dunaju ne prevzame paketov, ampak samo večje pošiljave, kakor tovarne zaboje itd. Nasprotno temu smo dobili danes poročilo z Dunaja, ki se glasi: „Spedijska tvrdka **Caro & Jelinek, Dunaj**, (Filijalka v Pragi, Biskupska ulica 7) odpravi vsaki torek in petek v tednu pod znambo „CAROVLAK“ direktno posebni tovorni vlak od južnega dunajskega kolodvora v kraljestvo SHS. Carovlaci ne vzamejo med potoma nobenega blaga, bodo spremljani od zanesljivih oseb in nudijo najhitrejšo in najvarnejšo odpravo blaga iz Nemške Avstrije, Čehoslovaške in Nemčije v Ljubljano. Prvi Carovlak je odšel z Dunaja 23. IX. s štirimi vagoni za Ljubljano. Pojasnila daje gornja tvrdka na Dunaju in v Pragi in tukajšnja tvrdka R. Ranzinger. 9889

Nemško-avstrijski urad za trgovski promet
 podružnica Ljubljana.

Trgovski oddelek „Mitrovačke štedionice“

v Mitrovici
 posreduje, kupuje in prodaja vsakovrstna živila in druge trg. predmete najkulantneje.
 Brojerna adresa: „Tomá Mitrovica“.

Violine, strune, citre, harmonike, kitare, tamburice, telovad, rogovi, vse druge glasb. instrumenti in potrebnine v veliki kanski zalogi.

ALFONZ BREZNIK
 glasbeni učitelj in edini zapri-seženi izvedenec dež. sodišča
LJUBLJANA
 Kongresni trg št. 15.
 (Nasproti nunske cerkve.)

Čar idealne lepote!

Lepa žena ima neopisno moč, nepremagljivo čarobno, to trdijo znanstveniki, pesniki.

Krema Zoraida! Najdovršenejšo sredstvo moderne kozmetike za doseg idealne, mikavne lepote. To divno polepšalo je sestavljeno po receptu božanstvene orijentalke Zoraida, zvezde turškega harema bivšega Abdul Hamida, iz čistega rastlinskega soka, meda, citronovega soka, s čimer prekaša vse umetne škodljive dosedanje proizvode. Velika doza bruto 1/2 kg. K 30.—

Ifigenia pasta-milo. Dosedaj nedosežna. Tega čudotvornega mila ne priporočam samo onim, ki rabijo kremo Zoraida, marveč vsem osebam, moškim in ženskam, ki imajo nežno občutljivo kožo. To milo dela naravnost čudeže, ker ne varuje samo nežne polti, marveč polepšava tudi naravnost čarobno obraz in odstranja v najkrajšem času lišaje in razpoke kože. Te divne paste ne bi smelo manjkati v nobeni hiši. Ko razmažete male količine na dlani, se močno peni s fino mlečno peno. Kraljice lepote, pa tudi ostale se veselo nad tem izumom, kajti z umivanjem s pasto Ifigenia mora tudi angeljska lepota zasvetiti v krepkejši sijaji čarobe in razcveta. K 20.—

Rožni sok. Rožni sok, popolnoma neškodljivo rdečilo za obraz in ustnice. Z uporabo Rožnega soka postane obraz nežno rožnat kakor plamen jutranje zore, a ustnice zarde jasno kakor škrlat. Cena večje stekleničice K 6.—

Amerikanski Hair Petrol. Čudotvorno sredstvo za rast las. Najprej enega petrola. Izum dr. P. Williamsona iz New Yorka. Po točni uporabi dobe lasje takoj lep sijaj, svilno mehko, bujno rast. Ako želite preprečiti naglo izpadanje las, naročite pravočasno 1 steklenico petrola dr. Williamsona in tako rešite svoj ponos, svoje lase. (Cena steklenici 250 gr K 18.—)

Saj pesnik ne poje zastoj:
 „Lasje moji so ko svila gosta,
 Bolj ko popek so rdečica usta
 In obraz ko rožica in mleko“.

Te štiri stvari so najnarravnejši izdelki za ohranitev trajne in doseg čarobne lepote.

Navodila in opisani izdelek pošilja
„URANUS“-PARFUMERIJA.

I. Kosmetiška parfumerija, Ljubljana, Mestni trg 11.

Naznanilo.
Tvrdka R. Miklauc
 se je preselila
 iz dosedanjega trgovskega lokala v lastne prostore
Pred Škofijo št. 3
 Lingarjeva - Medarska ulica tik škofijske palače, kjer se nahaja trgovina
„PRI ŠKOFU“.
 Podpisani se zahvaljuje za izkazano zaupanje ter se priporoča za mnogobrojni obisk z zagotovitvijo najboljših postrežbe.
 Spoštovanjem
R. Miklauc.

Potnik za Jugoslavijo zmožen slovenščine se išče za dobro uvedeno dunajsko firmo drobne blaga. Ponudbe z navedbo dosedanjega poslovanja in zahtevo plače pod „L. R. 461“ na Ann. Exp. M. Dukes Nachf. A. G. Dunaj, (Wien) I/I. 9910

Med. univ. dr. Boleslav Barth
 se je preselil in ordinira za ženske in spolne bolezni vsak dan izven nedelje od 11.—12. in od 15.—16. ure
 v Celju, Miklošičeva ul. 6. (Millstan)

Apno
 prvovrstno, žgano, ponudi po najnižjih cenah iz lastnega apnenika v Rečici ob Paki. **Veletrgovina M. Oswatitsch, Celje.**
 Kupujem tudi bukov ogle v večjih množinah. 9922

Razpošiljam v vagonih
trešana jabolka za sadjevec
 in namizna jabolka. — Cene nizke, dobava takoj
 . Veletrgovina Franc Oset, Vransko pri Celju. .

„ITO“
 antiseptična zobna pasta s kisikom. Elegantna oprema — pristne cinaste tube. Proizvaja lekarna pri „Srebrnem Sokolu“ Brežice.
 Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah i. t. d. 9645

V MARIBOR
 se je preselil bivši asistent profesorja Metnitza na Dunaju

zobozdravnik dr. FRANC KARTIN
 in ordinira od 8. t. m. naprej
 Grajska ulica (Burggasse) 9 v hiši Wügerer od 1/2 9—12 in 1/2 3 (1/2 15) do 5 (17)

Preporučamo gg. trgovcem i preprodavalcima nove izšlo sliku

Njeg. Vis. Regenta Aleksandra
 izradjena od umetnika V. Dodera, veličina slike 49x68, ista je izradjena otmeno po originalu u jednom od najboljih grafičkih zavoda. Cjena po kom. K 20.— a preprodavalcima i trgovcima dajemo 40% popusta. Naručbe prima izdavalacka knjižara **Čelap i Popovac, Zagreb, Berislavićeva ulica 17.** 9307

UMETNE CVETKE
 vseh vrst, iz blaga, voska, papirja za vence in dekoracije, dalje mirte, mirtovo cvetje, mirtove vence ter oranžne popke in cvete dobavlja v vsaki kakovosti in najlepši izvršbi **KUNSTBLUMENFABRIK**
Rudolf Zwinnert, Dunaj (Wien) VI., Mollardg. 27.

Večerni tečaji za francoščino in laščino
 (direktna metoda izpopolnjeni Berlitz-glagolni sistem) lahko umljivo in zanimivo se otvarjajo
 na moškem učiteljski, Resljeva cesta soba št. 24, z nastopnim sporedom:
 a) Francoščina: ponedeljek, sredo, petek, od 6.—7. ure za začetnike in od 7.—8. ure za višjo stopnjo.
 b) Laščina: v torek, četrtek, soboto od 6.—7. ure za začetnike in od 7.—8. ure za višjo stopnjo.
 Učnina 20 kron na mesec, za učiteljske in učiteljske 10 kron mesečno. — Poduk se prične v ponedeljek, 6. oktobra za francoščino, v torek 7. okt. za laščino. — Udeležniki naj se zgledajo točno ob označenih urah v sobi št. 24. Predprijava sprejema šolski sluga. — Vodja tečajev dr. R. Eržen, učitelj na I. državni gimnaziji in drugih učiliščih. 9882

Za Jugoslavijo oddati:

2 vagona transmisijskih vreten (Wellen, Simensovo Martinijevo jeklo svetlo) od 30 do 65 mm premera in 7000 mm dolžine.
 Dva in pol vagona kamnoseškega orodja koničasta in široka diela, lomilni drogovi, ca. 3000 kg kromonikljevog jekla znamka Poldihütte T. Y. 3 W v šibkah 36 do 65 mm premera in 2 in pol do 3 m dolžine, ca. 2500 kg manganovega jekla. Vse točno dobavno z Dunaja. Ponudbe v največjo ponudbo na

Rudolfa Spitzer, Dunaj (Wien), II., Schüttelstrasse 15a.

Jadransko hotelsko in kupališno dion. društvo

Sušak-Reka, Zvonimirova ulica št. 102.

Lastnik sledečih hotelov in sanatorijev:

Hotel Pension „ SPERANZA “ „ IMPERIAL “ Opatja.	Sanatorij in veliko morsko kopališče „ TERAPIJA “ Crikvenica.	Palace-Hotel „ MIRAMARE “ Crikvenica Telefon interurb. 11.
Hotel-Pension in morsko kopališče „ JAMN “ Sušak-Reka Telefon interurb. 2-14.	Vsi hoteli in sanatoriji so najmoderneje z vsem komfortom urejeni. — Oskrba izvršna. — Otvorjeni skozi celo leto. — Vse naročbe prejema in daje pojasnila za Crikvenico: uprava hotela „ Miramare “ v Crikvenici; za Novi: uprava hotela „ Sau-Marino “ v Novom; za Sušak; Središnji ured društva, Sušak-Reka. — Naslov za brozaje: Jadransko društvo Sušak-Reka , interurban telefon št. 9-9-9.	Hotel-Pension „ SAN-MARINO “ Novi Vinodolski Tel. interurb. 5.
Hotel-Pension in morsko kopališče „ JADRAN “ Bakar.		Hotel-Pension in veliko morsko kopališče „ LISANJ “ Novi Vinodolski